KURIER WILEŃSKI

12-13 listopada 2026 r. Nr 130 (19785) Cena 1,00 euro www.kurierwilenski.lt

W numerze

Aura, bro, centrinis: Jak mówi dzisiejsza młodzież na Wileńszczyźnie? »11

Politolog o relacjach Litwa-Tajwan »12-13

Czeka kolejny paraliż w szkołach? »14-15

Młodzi na rynku pracy: bez doświadczenia, ale z dużymi oczekiwaniami »16-17

Kto zostanie „Polakiem Roku 2026”?

Kapituła wyłoniła dziesiątkę finalistów

Fot. Apolinary Klonowski

We wtorek 10 listopada w redakcji „Kuriera Wileńskiego” spotkała się Kapituła Plebiscytu Czytelników „KW” — „Polak Roku 2026”. Z wielu zgłoszonych przez Czytelników nazwisk kapituła wybrała finałową „dziesiątkę”, która zawalczy o laur. Głosowanie na zwycięzcę potrwa do końca tego roku. »8-9

Kolejny nocny alarm na litewskim niebie »2

ISSN 1392-0405

Na Rossie uczczono niepodległość Polski »10

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedrojć,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiewicz
– fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
– prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin
Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski"
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis"
Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA GAZET CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
MIDAS

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" im. Jana Olszewskiego.

Kolejny nocny alarm na litewskim niebie. Ekspert: To test dla obrony powietrznej

Honorata Adamowicz

Alarmy w telefonach, niezidentyfikowane drony nad regionem i poderwane myśliwce NATO. Mieszkańcy kilku regionów otrzymywali ostrzeżenia o możliwym zagrożeniu z powietrza. Czy Litwa musi przygotować się na kolejne takie noce? „Doświadczyliśmy niejako przypadkowych konsekwencji wojny" — w rozmowie z „KW" ocenia politolog i ekspert ds. obronności Giedrius Česnakas.

DWA ZDARZENIA

W nocy z wtorku na środę litewskie służby odnotowały dwa zdarzenia związane z obecnością dronów w regionie. Jeden z bezzałogowców przekroczył granicę Litwy od strony Białorusi, przeleciał przez część kraju i opuścił jego przestrzeń powietrzną w rejonie Poswola. Do jego poszukiwania poderwano z Szawli myśliwce NATO. Informację przekazał szef Narodowego Centrum Zarządzania Kryzysowego Vilmantas Vitkauskas.

Jak wyjaśnił, pierwsze zdarzenie odnotowano ok. godz. 23 na terytorium Białorusi. Zauważono tam prawdopodobnie trzy drony, które — według wstępnych ustaleń — nie wleciały na Litwę. Jeden z obiektów miał następnie pojawić się w przestrzeni powietrznej Łotwy, a później skierować się na północ Rosji.

Drugi przypadek dotyczył bezzałogowca, który przekroczył litewską granicę od strony Białorusi. Według wstępnych informacji wleciał w przestrzeń powietrzną Litwy w okolicach Druskienik, po czym przemieszczał się na północ kraju. W związku z zagrożeniem mieszkańcy kilku regionów otrzymywali alerty ostrzegające przed możliwym niebezpieczeństwem z powietrza.

KONSEKWENCJE WOJNY

Czy takie wydarzenia oznaczają, że Litwa znalazła się bliżej bezpośredniego konfliktu zbrojnego? Giedrius Česnakas studzi obawy. Jego zdaniem same naruszenia przestrzeni powietrznej nie świadczą o tym, że Rosja przygotowuje atak na Litwę. Według eksperta bezzałogowce prawdopodobnie należały do Ukrainy i były wykorzystywane do atakowania rosyjskiej infrastruktury. Ich trajektorię lotu mogły jednak zmienić rosyjskie systemy walki radioelektronicznej, które zakłócają nawigację. Z dostępnych informacji wynika, że drony przemieszczały się z południa na północ. Po utracie dokładnych danych nawigacyjnych mogły zboczyć z wyznaczonego kursu.

— Można powiedzieć, że doświadczyliśmy niejako przypadkowych konsekwencji wojny. Dobrze, że nie ma ofiar ani strat materialnych, jednak nigdy nie wiadomo, co może się wydarzyć. Dopóki Rosja będzie prowadzić wojnę przeciwko Ukrainie, ryzyko podobnych zdarzeń pozostanie. Wszystko zależy od tego, kiedy Władimir Putin zdecyduje się zakończyć wojnę — ocenia rozmówca.

STOSUNKI Z UKRAINĄ

Ekspert uważa, że wydarzenia te nie powinny doprowadzić do pogorszenia stosunków między Litwą a Ukrainą. Kluczowe jest jasne komunikowanie, że Kijów nie zamierza prowadzić operacji wojskowych w przestrzeni powietrznej Litwy, Polski ani innych państw.

Zdaniem Česnakasa litewscy politycy na razie rozumieją okoliczności tych wydarzeń i nie spieszą się z obwinianiem Ukrainy, która broni się przed rosyjską agresją. Nie wyklucza jednak, że sytuację będą próbowali wykorzystać radykalni politycy i działacze społeczni, podsycając nieufność wobec Ukrainy i dążąc do osłabienia relacji między oboma państwami.

Osobnym problemem pozostaje skuteczność reakcji litewskiego systemu obrony powietrznej. Skoro konieczne było poderwanie myśliwców NATO, a bezzałogowiec mimo to przeleciał przez znaczną część kraju, pojawiają się pytania o możliwości wykrywania, identyfikowania i neutralizowania takich obiektów.

— Dopiero po dokładnym postępowaniu będzie można ocenić, dlaczego nie udało się zneutralizować drona. To kwestia wymagająca wiedzy ekspertów wojskowych i specjalistów od technologii. Nie wykluczam, że to zdarzenie może nieco osłabić społeczne zaufanie do odpowiedzialnych instytucji, jednak każde takie zadanie jest bardzo skomplikowane. Oczywiste jest, że procedury i mechanizmy reagowania będą musiały zostać udoskonalone, aby podobne sytuacje w przyszłości się nie powtarzały lub były skuteczniej opanowywane — podkreśla rozmówca. ■

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

W środę w Wilnie pod Sejmem odbyła się akcja protestacyjna pracowników Departamentu Migracji. Domagali się wyższych pac i większego finasowania instytucji **Fot. Julius Kalinskas, ELTA**

Ukraina: najpierw koniec walk, potem rozmowy o bezpieczeństwie

Ukraina domaga się zakończenia działań wojennych przed podjęciem jakichkolwiek rozmów na temat przyszłej architektury bezpieczeństwa w Europie — przekazało w środę cytowane przez agencję AFP źródło w delegacji ukraińskiej, biorącej udział w negocjacjach w Abu Zabi.

„Stoimy na stanowisku, że o przyszłej architekturze bezpieczeństwa należy rozmawiać dopiero po zakończeniu działań wojennych i ustanowieniu gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy, ale Rosjanie twierdzą inaczej" — przekazało agencji anonimowe źródło.

Środa była drugim dniem negocjacji trójstronnych Ukraina-USA-Rosja w stolicy Zjednoczonych Emiratów, Abu Zabi. We wtorek źródło zbliżone do ukraińskiej delegacji, cytowane przez portal Ukrainska Prawda, poinformowało, że podczas pierwszej rundy rozmów strony uzgodniły przeprowadzenie w najbliższym czasie „szeroko zakrojonej wymiany jeńców".

Według informacji agencji Interfax-Ukraina, pierwsza runda negocjacji trójstronnych poświęcona była gwarancjom bezpieczeństwa zarówno dla Ukrainy, jak i całej Europy; osobno omawiano żądania Rosji dotyczące gwarancji bezpieczeństwa dla niej samej.

PAP

Imieniny

12 listopada

Aureliusza, Czcibora, Emiliana, Gabriela, Jonasza, Jozafata, Nila, Renata, Witolda

13 listopada

Alojzego, Antoniny, Arkadii, Augustyna, Benedykta, Dalmacjusza, Eugeniusza, Germana, Kaliksta, Liwii, Mateusza, Mikołaja, Stanisława, Walentyna, Wiktora, Wilhelma

Cytat dnia

„Główne ryzyko po stronie zebrania dochodów podatkowych wynika z chęci uzyskania wyższego wyniku dzięki lepszemu administrowaniu, a nie ze zmian podstawy opodatkowania lub stawek" *— tak prezes Banku Litwy Gediminas Šimkus skomentował swoje obawy, że w przyszłym roku zostanie zebranych mniej podatków niż planowano.*

Liczba dnia

8 proc.

— o tyle w tym roku, w porównaniu z poprzednim, zwiększyła się liczba pasażerów na litewskich lotniskach. Ilość samych lotów z litewskich lotnisk zwiększyła się o 5 proc.

Szanowny P. Leonie Siwicki,

90 lat to niezwykły jubileusz, który jest świadectwem pięknie przeżytego życia.
W dniu Pana urodzin pragniemy podziękować za wszystkie lata pełne wsparcia,
mądrości i miłości. Jest Pan dla nas inspiracją i przewodnikiem!
Życzymy, by Pan był otoczony miłością, szacunkiem i zrozumieniem,
na które zasługuje, by nigdy nie zabrakło sił, pogody ducha i wiary w dobre jutro.
Niech każdy dzień będzie spokojny i pełen ciepła oraz życzliwych ludzi.
Dziękujemy, że swoją obecnością uczy nas, jak cieszyć się życiem.
Niech zdrowie dopisuje, a serce zawsze pozostaje pogodne.
Dziękujemy za Pana mądrość, dobroć i obecność w naszym życiu.

Wdzięczni maturzyści 12A klasy, wychowawczyni i rodzice oraz społeczność Gimnazjum Inżynieryjnego im. Joachima Lelewela w Wilnie

Trwa zgłaszanie kandydatur do nagród za zasługi dla Wileńszczyzny i jej mieszkańców

Samorząd Rejonu Wileńskiego przypomina o trwającym naborze kandydatur do dorocznych nagród i zachęca do wyróżnienia wyjątkowych osób, społeczności oraz organizacji, które swoją działalnością w mijającym roku, osiągnięciami i zaangażowaniem zasłużyły się dla Wileńszczyzny i jej mieszkańców.

Kandydatami do nagród mogą być osoby fizyczne i prawne – zarówno mieszkańcy rejonu wileńskiego, jak i instytucje, organizacje oraz podmioty (działające na jego terenie lub mające w nim swoją siedzibę) – wyróżniające się zasługami w dziedzinach kultury, sztuki, innowacji, samorządności, biznesu, oświaty, nauki, ochrony zdrowia, prawa, ochrony środowiska, turystyki, działalności charytatywnej, sportu i innych. Nagroda może być również przyznana za całokształt osiągnięć w działalności zawodowej lub społecznej.

Kandydatury można zgłaszać do **16 listopada 2026 r.** (włącznie). **Dokumenty można składać w następujący sposób:**

- **w formie elektronicznej:** poprzez wypełnienie formularza online (skanując kod QR);
- **e-mailem:** wysyłając na adres vrsa@vrsa.lt opis kandydatury w dowolnej formie lub wypełniony formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie internetowej Samorządu.

Wniosek powinien zawierać prezentację kandydata, opis jego zasług dla rejonu wileńskiego i jego mieszkańców oraz inne istotne informacje z nim związane.

Corocznie przyznawanych jest nie więcej niż 10 nagród. Wybrani laureaci zostaną uhonorowani przez mera Samorządu Rejonu Wileńskiego podczas uroczystej ceremonii. ■

Stronę przygotowano
na podstawie informacji
Samorządu Rejonu Wileńskiego

Dobiega końca renowacja Ostrej Bramy

W Ostrej Bramie w Wilnie kończą się prace konserwatorskie. Odrestaurowano elewacje kaplicy, historyczne dekoracje oraz freski przedstawiające Chrystusa i św. Kazimierza.

Jak informuje archidiecezja wileńska, odnowiono wszystkie cztery elewacje kaplicy, szczególną uwagę poświęcając najbardziej zniszczonym ścianom południowej i zachodniej.

Przywrócono pierwotny wygląd zabytkowych dekoracji, w tym herbu Pogoni (Vytis). Usunięto również nieprawidłowe uzupełnienia z wcześniejszych remontów. Część elewacji, dotychczas szara, odzyska historyczny czerwony kolor.

Konserwacją objęto także freski przedstawiające Chrystusa Króla Wszechświata i św. Kazimierza. Odrestaurowano malowidła oraz wzmocniono uszkodzony tynk.

Całkowity koszt prac restauratorskich wynosi ok. 300 tys. euro. Renowacja finansowana jest ze środków parafialnych, a głównym wykonawcą inwestycji jest spółka „Restauracijos ir statybos trestas”.

Początkowo przewidywano, że odnowienie kaplicy potrwa dwa lata. Ostatecznie zasadniczą część prac udało się przeprowadzić w około pół roku. ■

Opr. J.B. na podst. ELTA

TRANSPORT W grudniu powrót lotów z Wilna do Dubaju

Linie lotnicze FlyDubai ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA) od 12 grudnia wznawia bezpośrednie loty między Wilnem a Dubajem. „Dubaj jest dla nas ważny nie tylko jako cel podróży, ale także jako dogodny punkt przesiadkowy dla podróży do Azji, na Bliski Wschód, do Afryki i regionu Oceanu Indyjskiego" — stwierdziła w komunikacie Rūta Sinkevičiūtė, kierowniczka Działu Rozwoju Ruchu Lotniczego w Litewskich Portach Lotniczych. Planuje się, że loty będą odbywać się trzy razy w tygodniu: we wtorki, czwartki i soboty. Będą one realizowane samolotami typu Boeing 737. Jak podała agencja BNS, linie Flydubai obsługują połączenia między Wilnem a Dubajem w sezonie zimowym od grudnia ub. roku.

ENERGETYKA Litewski rynek gazu doceniony w Europie

Litwa już drugi rok z rzędu znalazła się wśród najbardziej zaawansowanych rozwijających się rynków gazu w Europie. Kraj utrzymał wysoką ocenę wynoszącą 14,5 pkt na 20 możliwych, jak podaje firma Amber Grid. „W obliczu zmian kierunków dostaw gazu, rosnącego znaczenia LNG oraz coraz większej roli połączeń regionalnych nasza infrastruktura musi umożliwiać przepływ gazu tam, gdzie jest on w danym momencie najbardziej potrzebny. Ma to znaczenie nie tylko dla bezpieczeństwa energetycznego Litwy, ale i całego regionu bałtyckiego, a także dla płynności rynku i konkurencyjności" — powiedział w oświadczeniu Nemunas Biknius, dyrektor Amber Grid. Do grupy krajów w fazie przejściowej, do której zaliczana jest również Litwa, należy 11 państw. Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia i Włochy, które uzyskały po 14,5 pkt, znajdują się bardzo blisko progu wyznaczonego dla rynków dojrzałych.

KONTROLA Litwa wesprze Łotwę w blokadzie rosyjskiego zboża

W związku z tym, że od połowy listopada Litwa jeszcze bardziej zaostrza przepisy dotyczące tranzytu rosyjskiego zboża przez swoje terytorium, minister rolnictwa Kęstutis Mažeika wyraża ubolewanie, że Łotysze nie podejmują podobnej decyzji, ale obiecuje zaproponować im oraz Estończykom wykorzystanie litewskich doświadczeń w zakresie kontroli przewożonego zboża. „Naszym celem jest, po uzyskaniu zgody rządu, jak najszybsze spotkanie z kolegami z Łotwy i Estonii oraz zaproponowanie im naszego doświadczenia" — powiedział dziennikarzom w sejmie Mažeika. Jak wyjaśnił agencji BNS doradca ministra Justas Jaskonis, Łotwa obecnie nie bada pochodzenia ziarna przewożonego przez jej terytorium, dlatego Litwa zaproponuje sąsiadowi konsultacje w sprawie jego kontroli w zagranicznych laboratoriach.

BUENOS AIRES Ponad 2 mln wiernych witało Leona XIV

Według lokalnych władz na mszy świętej odprawionej w poniedziałek 9 listopada w Buenos Aires przez papieża Leona XIV zgromadziło się ponad dwa miliony wiernych. Pielgrzymi przybyli z całej Argentyny, nocowali nawet w namiotach, aby móc, choćby z daleka, ujrzeć papieża. Niektórzy wierni przejechali ponad tysiąc km, aby móc uczestniczyć we mszy, a inni czuwali całą noc wzdłuż szerokich alei stolicy. Był to największy zgromadzony tłum od początku pontyfikatu Leona XIV i miało to miejsce zaledwie trzy tygodnie po tym, jak 69-letni papież przeszedł operację z powodu raka płuc. Mimo krótkiego czasu od operacji wyruszył w niezwykle intensywną 12-dniową podróż po Ameryce Południowej. Według danych Watykanu w wydarzeniu wzięło udział około 2,5 mln osób.

FINANSOWANIE Litwa otrzyma z budżetu UE 2,9 mld euro

W przyszłym roku Litwa powinna otrzymać z budżetu Unii Europejskiej (UE) ok. 2,89 mld euro, a wpłacić około trzy razy mniej — 1 mld euro. Takie finansowanie przewidziały Rada UE i Parlament Europejski, które osiągnęły porozumienie w sprawie budżetu UE na rok 2027, poinformowało w środę 11 listopada Ministerstwo Finansów. Minister Taurimas Valys twierdzi, że Litwa otrzyma większe środki na „aktualne obszary" — transport i energetykę, kontrolę graniczną, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz mobilność wojskową. „Dla Litwy, graniczącej z wrogimi państwami i borykającej się z zagrożeniami hybrydowymi, ma to szczególne znaczenie" — powiedział Valys. Najwięcej środków unijnych dla Litwy przewidziano z funduszy polityki spójności — około 1,35 mld euro, z funduszy wspólnej polityki rolnej — około 0,85 mld euro oraz z instrumentu „Europejskie sieci infrastruktury" — około 0,43 mld euro. Kolejne 0,15 mld euro przeznaczono na program likwidacji elektrowni jądrowej w Ignalinie.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł. Fot. Dainius Labutis, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Winda w bloku i przechowalnia rowerów: modernizacja służy także mobilności

Modernizacja bloków nie ogranicza się już wyłącznie do ocieplania budynków — coraz więcej uwagi poświęca się wygodzie mieszkańców i ich codziennym potrzebom. Podczas renowacji budynków, w których wcześniej nie było wind, od teraz pojawia się możliwość ich zainstalowania, a także przewidzenia przechowalni rowerów, wózków dziecięcych i innych środków transportu. Zmiany te wynikają ze zmieniających się potrzeb mieszkańców, których nie uwzględniono pół wieku temu podczas projektowania bloków wielomieszkaniowych.

Modernizacja bloków wielomieszkaniowych na Litwie **Fot. archiwum APVA**

NIE ODPOWIADA TO DZISIEJSZEMU STYLOWI ŻYCIA

Gintarė Burbienė, dyrektor Departamentu Modernizacji Bloków Wielomieszkaniowych w Agencji Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA), zwraca uwagę, że większość obecnie modernizowanych bloków wielomieszkaniowych została zaprojektowana 40–60 lat temu, kiedy potrzeby mieszkańców i styl życia znacznie różniły się od obecnych.

„Rowery, hulajnogi elektryczne i wózki dziecięce stały się dziś częścią codziennego życia, a mieszkańcy słusznie oczekują, że ich mieszkanie będzie wygodne w użytkowaniu, a nie tylko energooszczędne. Dlatego program modernizacji jest rozszerzany w taki sposób, aby oprócz standardowych prac modernizacyjnych rozwiązywano również kwestie dostępności i funkcjonalności — dzięki temu budynki pozostaną atrakcyjne jeszcze przez kilka dziesięcioleci" — twierdzi G. Burbienė.

Według dyrektor Departamentu Modernizacji Budynków APVA dotychczas wsparcie państwowe dotyczyło wyłącznie modernizacji lub wymiany istniejących wind, jednak od września bieżącego roku w realizowanych projektach pojawiła się możliwość zainstalowania windy również w bloku wielomieszkaniowym, w którym wcześniej jej nie było, na przykład w pięciopiętrowym. To, czy takie rozwiązanie jest możliwe, zależy w każdym przypadku od konstrukcji budynku, układu klatek schodowych oraz możliwości zainstalowania windy wewnątrz lub na zewnątrz budynku.

PRZESZKODY ZACZYNAJĄ SIĘ PRZY DRZWIACH KLATKI SCHODOWEJ

Egidijus Grigonis, konsultant ds. regulacji prawnych dotyczących dostępności środowiska fizycznego w Agencji Ochrony Praw Osób Niepełnosprawnych, zwraca uwagę, że stare bloki wielomieszkaniowe często nie są przystosowane dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej, nawet w przypadkach, gdy są w nich windy.

„Nawet po zainstalowaniu windy ważne jest, aby zapewnić mieszkańcom wygodę z niej korzystania. Zdarzają się przypadki, gdy przed dotarciem do windy trzeba jeszcze pokonać schody, poręcze nie są wygodne do trzymania się, a drzwi są wąskie lub trudno się je otwiera. Dlatego podczas renowacji bloku wielomieszkaniowego należy kompleksowo podejść do kwestii jego dostępności — oprócz zainstalowania windy należy przewidzieć również inne rozwiązania, na przykład wygodne poręcze, antypoślizgową nawierzchnię oraz wyraźnie oznaczone stopnie schodów. Pomogłoby to zapewnić, że odnowiony budynek będzie wygodniejszy nie tylko dla osób z niepełnosprawnością, ale także dla mieszkańców w podeszłym wieku oraz rodzin z małymi dziećmi" — twierdzi E. Grigonis.

G. Burbienė dodaje, że dzięki zainstalowaniu windy osoby starsze mogą dłużej samodzielnie mieszkać we własnych domach. Pomaga to również zmniejszyć wykluczenie społeczne, a bardziej dostępne mieszkania stają się atrakcyjniejsze również na rynku nieruchomości.

SCHOWKI — WAŻNA CZĘŚĆ INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ

Nemunas Abukauskas, specjalista ds. zrównoważonej mobilności w Ministerstwie Łączności, zauważa, że nawyki komunikacyjne mieszkańców Litwy stopniowo się zmieniają — coraz więcej osób wybiera chodzenie pieszo lub jazdę na rowerze w codziennych podróżach. Jednak, jak twierdzi, sama rozbudowa ścieżek rowerowych nie wystarczy.

7.>>

6.>>

Nie mniej ważne jest to, czy mieszkańcy mają możliwość bezpiecznego i wygodnego przechowywania rowerów w pobliżu swoich domów.

„Nawet jeśli w mieście jest dobrze rozwinięta infrastruktura rowerowa, osoba, która nie ma gdzie przechowywać roweru lub codziennie musi wnosić go na piąte piętro, dobrze się zastanowi, czy warto kupować taki rower. Dlatego ważne jest, aby przechowalnie były zlokalizowane w dogodnym miejscu — na parterze lub tuż obok bloku wielomieszkaniowego, tak aby mieszkańcy nie musieli wnosić rowerów po schodach. Jest to szczególnie istotne w związku z rosnącą popularnością rowerów elektrycznych — są one znacznie cięższe od zwykłych, więc nawet kilka stopni schodów może stanowić dla niektórych mieszkańców wyzwanie. Nie mniej ważne jest zapewnienie bezpieczeństwa — przechowalnie muszą być zamykane na klucz i zabezpieczone przed kradzieżą" — mówi N. Abukauskas.

G. Burbienė zapewnia, że przechowalnie rowerów i innych środków transportu pomogłyby również rozwiązać problem przestrzeni wspólnych. Nie mając do tego przeznaczonego miejsca, mieszkańcy często zostawiają rowery, hulajnogi elektryczne czy wózki dziecięce na klatkach schodowych lub we wspólnych pomieszczeniach piwnicznych, gdzie zajmują przejścia i mogą utrudniać ewakuację. Po utworzeniu oddzielnego schowka środki te można by przechowywać w bezpieczniejszy sposób, zapewniając jednocześnie wygodniejsze i swobodniejsze poruszanie się po wspólnych przestrzeniach budynku.

WAŻNE JEST, ABY Z WYPRZEDZENIEM ZAPLANOWAĆ MONTAŻ WINDY I SCHOWKA

Instalacja wind i schowków na środki ułatwiające poruszanie się zalicza się do dodatkowych działań modernizacyjnych, na sfinansowanie których mieszkańcy mogą skorzystać z preferencyjnego kredytu.

Według G. Burbienė najrozsądniej jest planować te działania razem z całą modernizacją bloków. W ten sposób można z wyprzedzeniem ocenić rozwiązania techniczne, skoordynować prace projektowe i budowlane oraz uniknąć dodatkowych kosztów w przyszłości.

Projekt „Wspieranie renowacji bloków wielomieszkaniowych" jest finansowany ze środków Funduszu Spójności.

Ieva Vidūnaitė

Zam. 2942

apva APLINKOS PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA
Finansuoja Europos Sąjunga

Litwa potrzebuje 6,7 tys. nauczycieli. Szkołom grożą braki kadrowe

W najbliższych latach Litwa stanie przed poważnym wyzwaniem związanym z niedoborem nauczycieli. Choć liczba dzieci w wieku szkolnym będzie spadać, starzenie się kadry pedagogicznej i niewystarczająca liczba absolwentów mogą pogłębić problemy szkół.

BRAKUJE MŁODYCH NAUCZYCIELI

Jak wynika z raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) „Education at a Glance 2026", w 2024 r. aż 42 proc. nauczycieli szkół podstawowych i średnich na Litwie miało co najmniej 55 lat. Średnia w krajach OECD wynosiła 23 proc.

Krajowa Agencja Edukacyjna (NŠA) prognozuje, że w latach 2026–2031 Litwa będzie potrzebowała ok. 6,7 tys. nowych nauczycieli. Tymczasem studia pedagogiczne ukończy ok. 4,2 tys. osób. Największe niedobory dotyczą nauczycieli jęz. angielskiego, matematyki i jęz. litewskiego.

Problemem pozostaje również odpływ młodych pedagogów. Prawie połowa absolwentów studiów licencjackich z pedagogiki nie podejmuje pracy w szkołach.

MENTORING I LEPSZE PRZYGOTOWANIE

Organizacja „Švietimas #1" wraz z Uniwersytetem ISM proponuje zmiany w kształceniu nauczycieli, w tym rozszerzenie praktyk oraz umożliwienie specjalistom innych dziedzin zdobywania kwalifikacji pedagogicznych podczas płatnej pracy w szkole.

„Pierwszy rok w szkole nie powinien być próbą, którą nowy nauczyciel musi przejść samodzielnie. Dlatego proponujemy, aby przez pierwsze trzy lata zapewnić mu płatnego mentora i mniejszy wymiar godzin lekcyjnych. Dałoby to więcej czasu na przygotowanie się do lekcji, omówienie trudnych sytuacji z doświadczonym kolegą oraz stopniowe ugruntowanie się w zawodzie" – mówi dyrektorka organizacji „Švietimas #1" Laura Tilvytė

Proponuje się także zmianę systemu awansu zawodowego, uzależniając go od kompetencji, jakości pracy i dodatkowych obowiązków.

NAUCZYCIELE NIEZADOWOLENI Z WYNAGRODZEŃ

Raport OECD zwraca również uwagę na zarobki i warunki pracy nauczycieli na Litwie. Nauczyciele przedszkolni i szkół podstawowych zarabiają średnio o około 1 proc. więcej niż inni pracownicy z wyższym wykształceniem. Mimo to jedynie 28,4 proc. nauczycieli szkół podstawowych deklaruje zadowolenie ze swojego wynagrodzenia. Dla porównania średnia w krajach OECD wynosi 38,7 proc. Jednocześnie 77,4 proc. pedagogów pozytywnie ocenia pozostałe warunki pracy, a 71,6 proc. deklaruje, że czuje szacunek i uznanie ze strony rodziców uczniów. ■

Opr. J.B. na podst. ELTA

Znamy nominatów na „Polaka Roku 2026”. Ta dziesiątka zawalczy o tytuł laureata

Apolinary Klonowski

We wtorek 10 listopada w redakcji „Kuriera Wileńskiego” spotkała się Kapituła Plebiscytu Czytelników „KW” — „Polak Roku 2026”. Z wielu zgłoszonych przez Czytelników nazwisk kapituła wybrała finałową „dziesiątkę”, która zawalczy o laur.

Do 31 października każdy Czytelnik mógł zgłosić dowolną drogą, także mailowo czy telefonicznie, swoich kandydatów wraz z uzasadnieniem i opisem zasług.

Nim kapituła przystąpiła do przyznawania punktów dla kandydatów do „dziesiątki”, musiała zapoznać się z biogramami i uzasadnieniami wszystkich zgłoszonych osób

ZGŁOSZEŃ BYŁO NIEMAŁO

Liczba zgłoszeń na tym etapie nie jest istotna, tak więc nawet osoba zgłaszana przez wielu czytelników do wspólnej puli kandydatów trafia raz. Lista 25 nazwisk została 10 listopada przedstawiona Kapitule Plebiscytu, która ma też prawo przed głosowaniem zgłosić swoje kandydatury. Tak więc lista dodatkowo się poszerzyła.

Kapituła Plebiscytu składa się z laureatów poprzednich edycji plebiscytu (nie mylić z finalistami). W tegorocznym spotkaniu kapituły udział wzięli (wg kolejności rocznika konkursu): Zofia Matarewicz (2000), ks. Wacław Wołodkowicz (2002), Antoni Jankowski (2008), s. Michaela Rak (2014), Krystyna Dzierżyńska (2021), Adam Błaszkiewicz (2023), a także po raz pierwszy Renata Brasel (2025).

Kapituła najpierw omówiła sylwetki zgłoszonych kandydatów. Wymieniła się swoimi spostrzeżeniami, doświadczeniami i opiniami ze swoich środowisk. Po omówieniu przystąpiono do głosowania, które na kilka minut wyciszyło salę.

Każdy członek kapituły mógł przyznawać punkty kandydatom: od 1 do 10 (punkty przyznawać mogą tylko członkowie Kapituły Plebiscytu: prawo to nie przysługuje nikomu z redakcji „Kuriera Wileńskiego”). Następnie punkty wszystkich członków kapituły były sumowane. Członkowie kapituły dodatkowo zweryfikowali zsumowane punkty i dziesiątka finalistów Plebiscytu Czytelników „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2026” została wyłoniona. Nazwiska przekazano redakcji, aby ogłosić finalistów plebiscytu w najbliższym numerze dziennika „Kurier Wileński”.

PIERWSZE GŁOSOWANIE RENATY BRASEL

W spotkaniu Kapituły Plebiscytu po raz pierwszy udział wzięła laureatka zeszłorocznej edycji, kierownik artystyczna Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilia”, Renata Brasel.

— Dla mnie wszystko było nowe. Poszło bardzo szybko i sprawnie. Rozumiem, że wszyscy członkowie kapituły myśleliśmy podobnie, bo jednak w sumowaniu punktów głosy oddawaliśmy na podobne osoby. Obyło się bez żadnych problemów i potrzeby ponownego głosowania — oceniła w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Renata Brasel po głosowaniu.

W pewnym momencie punkty zaczęły się tak wyrównywać, że było ryzyko konieczności powtórzenia głosowania (gdyż limit finalistów to 10 osób). Nie było jednak takiej potrzeby.

— Były pewne wątpliwości, bo niektóre osoby po prostu znałam mniej i mniej wiedziałam o ich dokonaniach. Głosowałam przede wszystkim za tymi, których działalność znam i wiem, jak są potrzebni. Mocni kandydaci, ta dziesiątka wyłoniła się szybko — zaznaczyła. Zapytaliśmy, czy ma swojego faworyta.

— Jeszcze konkretnego jednego nie mam, ale myślę, że mam taką dobrą trójkę, za którą mogę trzymać kciuki — nie kryła zadowolenia Renata Brasel.

ZOFIA MATAREWICZ: „WILEŃSZCZYZNA MUSI ZNAĆ SWOICH BOHATERÓW”

Zofia Matarewicz, zwyciężczyni plebiscytu w roku 2000, dyrektorka Szkoły-Przedszkola „Wilia”, wyjaśniła, że również nie ma „stuprocentowego faworyta” w całej dziesiątce, ale jeden jej odpowiada.

— Na sto procent jeszcze faworyta nie mam, ale oddałabym głos na jednego dobrze mi znanego kandydata. A to ważne. Żeby mieć faworytów, trzeba naprawdę dobrze znać kandydatów i ich działalność — podsumowała Zofia Matarewicz.

Wyraziła też zadowolenie z faktu, że sam plebiscyt wciąż jest organizowany.

— Plebiscyt „Polak Roku” staje się coraz atrakcyjniejszy, to taka dobra zabawa i okazja przyjrzeć się dokonaniom.

9.>>

8.>>

Byłam jedną z pierwszych kobiet, które w 2000 r. „rozcieńczyły" męskie grono kapituły, wtedy wyglądało to inaczej. Osoba zgłaszająca kandydata musiała poważnie opisać i umotywować, dlaczego go zgłasza. Teraz jest swobodniej, ale nie mniej przyjemnie. Przypominamy osoby, które są naprawdę warte uwagi, bo Wileńszczyzna musi znać swoich bohaterów. To bardzo sympatyczne, że „Kurier Wileński" nadal roztacza parasol nad tym plebiscytem i daje czytelnikom okazję poznać te zasłużone dla Wileńszczyzny osoby — zaznaczyła.

Czy było trudno wyłonić dziesiątkę finalistów? Pani Matarewicz nie ukrywa, że nie było to zadanie „na minutkę", ale nie było też karkołomne.

— Trzeba było się zastanowić. Kandydatów znam, bo jestem w tym towarzystwie już od lat. Przy niektórych wybór był trudny, bo chciało się wystawić tę samą ocenę i jednej, i drugiej osobie. Ale konkurs jest konkursem, plebiscyt plebiscytem, i trzeba było wytypować. Niestety, komuś trzeba dać punktów więcej, komuś mniej, tak musi być. Liczę, że jako członek kapituły wybrałam tych, którzy na tę listę zasługują — wyjaśniła swoją koncepcję.

FINAŁOWA DZIESIĄTKA W PLEBISCYCIE „POLAK ROKU 2026"

Poniżej publikujemy nazwiska, które, zgłoszone przez Czytelników, Kapituła Plebiscytu wytypowała do finału „Polaka Roku 2026". Nazwiska są uporządkowane alfabetycznie.

Karol Dąbrowski — biathlonista z Wilna, reprezentant Litwy, dwukrotny olimpijczyk (Pekin 2022, Mediolan-Cortina 2026, gdzie zajął 30. miejsce w biegu indywidualnym). Ma za sobą kilkanaście sezonów w Pucharze Świata.

Dr Kinga Geben — językoznawczyni, od 1997 r. wykłada w Centrum Polonistycznym Uniwersytetu Wileńskiego i bada polszczyznę w środowisku wielojęzycznym. Jest współautorką „Wielkiego słownika polsko-litewskiego", autorką podręczników oraz organizatorką dyktand i Olimpiady Języka Polskiego. Odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi RP.

Paweł Giliauskas — harcerz, przewodniczący ZHPnL w latach 2017-2019, później wiceprzewodniczący i komisarz ds. zagranicznych związku. Od lat prowadzi szkolenia dla harcerzy, ostatnio — najczęściej z zarządzania czasem i narzędzi sztucznej inteligencji. Właściciel firmy MB GilinkIT, prezes Forum Przedsiębiorczości Polskiej „Korona".

Dr Barbara Jundo-Kaliszewska — politolożka i historyczka z Uniwersytetu Łódzkiego, pochodzi z Ejszyszek. Napisała monografię „Zakładnicy historii. Mniejszość polska w postradzieckiej Litwie". Prowadząca programy w TVP Wilno, organizatorka konferencji, popularyzatorka historii.

German Komarowski — choreograf, kieruje Polskim Zespołem Tańca Ludowego „Perła" z Niemenczyna. Wcześniej przez wiele lat w „Wileńszczyźnie" jako tancerz i choreograf. Dyrektor Centrum Kultury w Niemenczynie.

Beata Kowalewska — uczy historii w wileńskim Gimnazjum im. Szymona Konarskiego, którego jest absolwentką. Założyła teatr szkolny „Szkic", który w 2026 r. obchodził 25-lecie. Jej uczniowie zajmują czołowe miejsca w olimpiadach, wielokrotnie wyróżniana przez „Macierz Szkolną".

Dariusz Lewicki — specjalista ds. dziedzictwa kulturowego, od 2013 r. działa w Społecznym Komitecie Opieki nad Starą Rossą i prowadzi stronę rossa.lt. Finalista w plebiscycie „Polak Roku 2019". W 2026 r. wydał słownik biograficzny „Medici necropolis Rossa" (blisko 200 lekarzy pochowanych na Rossie) i antologię „Wileńska Rossa".

Danuta Mieczkowska-Kowalczuk — Wilnianka, przez wiele lat tancerka i solistka Zespołu „Wilia", pracowała z Zofią Gulewicz. Układa choreografię do poloneza maturzystów, który w 2026 r. zatańczyło na Placu Katedralnym rekordowe 207 par.

Dr Barbara Stankiewicz — naukowczyni z Wilna, od lat łączy środowiska akademickie Polski i Litwy. Nagłaśnia na Litwie postulaty Polaków. Współorganizatorka „Kolokwiów Warszawsko-Wileńskich" w Pałacu Władców.

Prof. dr hab. Jarosław Wołkonowski — historyk, profesor Uniwersytetu w Białymstoku związany z jego wileńską filią. W latach 1998-2011 był prezesem Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy, napisał monografię nt. Okręgu Wileńskiego AK. Wieloletni sekretarz wileńskich kombatantów.

***

Teraz plebiscyt przechodzi do etapu głosowania. Czytelnicy będą mogli kuponami z dziennika głosować na faworytów. Laureat będzie musiał przekonać i Czytelników, i kapitułę, gdyż na finalną punktację składają się po równo głosy obu stron. Głosowanie potrwa do 31 grudnia włącznie. O dacie wysłania kuponu pocztą zdecyduje pieczątka. Można też głosować w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, gdzie będzie skrzynka na głosy. ■

Fot. Apolinary Klonowski

MRF MEDIJŲ REMIMO FONDAS

Po zsumowaniu punktów kapituły, łączna punktacja oraz finałowa „dziesiątka" została kilkukrotnie sprawdzona przez samą Kapitułę Plebiscytu

„Jesteśmy razem i razem pracujemy”. Na Rossie uczczono niepodległość Polski

Apolinary Klonowski

Mieszkańcy i goście Wilna cieszyli się z niepodległej Polski. Chargé d’affaires RP na Litwie Rafał Poborski odniósł się do napięć, które z wielu powodów towarzyszyły ostatnim dniom, a ks. Mirosław Grabowski wezwał do modlitwy za „uczestników marszy niepodległościowych, by godnie radowali się z narodowego święta”.

Na Rossie, przy Mauzoleum Matki i Serca Syna, tradycyjnie uczczono odzyskanie niepodległości Polski **Fot. Apolinary Klonowski**

W środę 11 listopada na Rossie nie tylko Polacy uczcili rocznicę odzyskania niepodległego państwa, które dla Polaków w Polsce jest ojczyzną, a dla Polaków na Litwie — Macierzą. Przed rozpoczęciem obchodów odegrano i odśpiewano hymny obu państw: Polski i Litwy. W tym roku nie było uczestników z racami, gdyż na każdym kroku o zakazie odpalania pirotechniki przypominały tabliczki, ustawione nawet w części niewojskowej.

Zebranych powitał konsul generalny RP na Litwie Dariusz Wiśniewski. Przypomniał historię święta, że dzień ten był obchodzony z narażeniem życia nawet w czasach okupacji niemieckiej, a rosyjski okupant narzucił świętowanie 22 lipca, w rocznicę ogłoszenia Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, marionetkowego wobec Moskwy rządu.

Do zebranych zwrócił się charge d’affaires RP na Litwie Rafał Poborski. „Ponad sto lat temu, 11 listopada 1918 r., Polacy symbolicznie odzyskali upragnioną wolność. Od tamtej pory 11 listopada to dzień chwały, ale też głębokiej refleksji nad ceną niepodległości. Stojąc tutaj, patrzymy na otaczające nas mogiły i z ogromną wdzięcznością myślimy o tych, którzy walczyli, cierpieli i pracowali, byśmy mogli dziś żyć w wolności, pielęgnować polską kulturę i język i z dumą nosić biało-czerwone barwy. (...) Wasza tak liczna obecność potwierdza, że jesteśmy świadomi tych zadań. Dziękuję Wam za to” — zaznaczył Rafał Poborski.

Faktycznie, w tym roku Rossa była zapełniona, wydaje się nawet, że bardziej niż podczas obchodów 15 sierpnia, gdy jest ciepło i pogoda dopisuje.

„Spoczywają tu ci, w których losach przeplata się historia polsko-litewska. Dzisiejsza uroczystość, ale też partnerstwo naszych niepodległych państw dają nadzieję, że nadal będziemy budować mosty i wspólnie pielęgnować pamięć o naszej nie zawsze łatwej historii. (...) Niech żyje wolna, niepodległa Polska!” — zakończył przemówienie kierownik ambasady RP.

Ks. Mirosław Grabowski, proboszcz wileńskiej Parafii pw. św. Rafała, wezwał do modlitwy m.in. za młodzież, by się nie wstydziła tożsamości i języka, za poległych, a także za „uczestników marszy niepodległościowych, by godnie radowali się z narodowego święta”. Poprosił też o modlitwę za ofiary zamachu w Krakowie, „by miłosierny Bóg przyjął ich ofiarę i umocnił jedność narodu”.

Tradycyjnie proboszcz odmówił słowa „Modlitwy za Ojczyznę” ks. Piotra Skargi. Sam zaznaczył, że to już pewnego rodzaju coroczna tradycja, nie znalazł jednak bardziej trafnej modlitwy za ziemię przodków.

Po uroczystościach zapytaliśmy kierownika ambasady RP w Wilnie Rafała Poborskiego o obecność przedstawicieli władz państwa litewskiego różnych szczebli.

— Było bardzo widać, że są z nami przedstawiciele państwa litewskiego: władz państwowych, Sejmu, europarlamentarzyści i przedstawiciele samorządów. Ta obecność była naprawdę duża i jesteśmy za nią wdzięczni. Tak jak mówiłem w wystąpieniu, to miejsce w symboliczny sposób łączy losy Polaków i Litwinów — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zaznaczył Rafał Poborski.

Zapytaliśmy też o napięcia, które towarzyszyły ostatnim dniom: zamach w Krakowie, napisy na pomnikach w Polsce, odgórnie zainscenizowane, jak pokazały śledztwa dziennikarskie, a także drony, które wleciały na terytorium Litwy w nocy z 10 na 11 listopada.

— Wspomnę tylko, że do księgi kondolencyjnej wyłożonej w ambasadzie wpisali się prezydent Litwy, premier, przewodniczący Sejmu, wiceminister spraw zagranicznych w imieniu ministra, pani minister sprawiedliwości, a także inni przedstawiciele najwyższych władz Republiki Litewskiej. Jako ambasada i przedstawiciele państwa polskiego czujemy się tu dobrze zaopiekowani i w żaden sposób nie czujemy się zagrożeni — wyjaśnił.

— Ma Pan jednak rację: każda taka tragedia jak ta w Krakowie i każdy moment napięcia są i mogą być wykorzystywane przez nieprzyjazne siły do szerzenia propagandy i prób rozbicia naszej solidarności. Myślę, że dość dobrze sobie z tym radzimy. Polska i Litwa pokazują wspólnie, jak dziś przy kolejnych wtargnięciach dronów czy przy innych okazjach, że jesteśmy razem i razem pracujemy nad bezpieczeństwem naszych państw — podsumował Rafał Poborski. ■

Aura, bro, centrinis: Jak mówi dzisiejsza młodzież na Wileńszczyźnie?

3 listopada Wydawnictwo Naukowe PWN ogłosiło finałowe dwanaście słów i zwrotów plebiscytu na Młodzieżowe Słowo Roku 2026. Na liście znajdziemy takie wyrazy jak: „brokuł", „płakał" czy „spływka". Są tam także zarówno słowa pochodzące z języka angielskiego, jak „bro" czy „peak", określenia związane z internetowymi trendami, jak „aura/aura farming", jak i nietypowe wyrażenia, które służą do opisywania ludzi czy ich zachowania. Lista pokazuje, jak różnorodny i zmienny jest współczesny język młodzieży. Postanowiłam więc sprawdzić, czy podobne tendencje są widoczne wśród młodzieży na Wileńszczyźnie.

Aby przyjrzeć się temu zjawisku bliżej, przeprowadziłam ankietę wśród osób poniżej 18. roku życia oraz młodych dorosłych w wieku 18-25 lat. Zapytałam, które z popularnych obecnie określeń zasługuje na miano Młodzieżowego Słowa Roku 2026, jak często używają takich słów i czy uważają je za charakterystyczne dla lokalnej młodzieży.

„AURA" PIERWSZYM MIEJSCU

Z dwunastu słów, najwięcej głosów zdobyła „aura" lub „aura farming". Na to określenie wskazało ok. 45 proc. głosujących. Co właściwie znaczy „aura"? W młodzieżowym języku chodzi o charyzmę, styl i umiejętność robienia dobrego wrażenia. Natomiast „aura farming" oznacza celowe budowanie takiego wizerunku poprzez efektowne zachowania. Młodzież także zaznaczyła, że używa terminu „vibe/+vibe", które ma przybliżoną definicję do słowa „aura".

Na drugim miejscu znalazło się słowo „bro", które stanowi ok. 16 proc. badania. Choć to określenie kolegi pochodzi od angielskiego słowa „brother" (pol. brat), wileńska młodzież zaznacza jednak, że w codziennych rozmowach nadal używają starych terminów, takich jak „stary", „ziomek" czy „kumpel".

Kolejne miejsca zajęły „tuff" (określenie czegoś atrakcyjnego, co budzi uznanie), „peak" („szczyt" jakiejś cechy lub zjawiska) oraz „larp/larpować" (udawanie kogoś, kim się nie jest).

A CO NA WILEŃSZCZYŹNIE?

W ankiecie pojawiły się także określenia, które są charakterystyczne dla wileńskiej młodzieży. Takimi słowami są, między innymi:

Insane — oznacza coś niezwykłego, zaskakującego;
Slay — oznacza coś fajnego, fascynującego, niewiarygodnego;
Random — coś przypadkowego, niespodziewanego;
Diva — osoba pewna siebie, atrakcyjna, zwracająca na siebie uwagę;
Sigma — osoba pewna siebie, niezależna;
Alpaka — fryzura chłopięca z wygolonymi bokami i kręconymi włosami na górze;
Centrinis — osoba, która dużą część wolnego czasu spędza na starówce miasta.

Na pytanie: „Czy uważasz, że podane słowo jest charakterystyczne dla języka mieszkańców Wileńszczyzny?", ok. 48 proc. respondentów odpowiedziało stanowczo „tak". Wyniki pokazują, że młodzież dostrzega autentyczność swojego słownictwa, czyli wileńskiego.

Czy młodzi naprawdę tak mówią? Istnienie modnego słowa, nie oznacza, że używamy go na co dzień. Odpowiedzi pytanie: „Jak często korzystasz z podanego słownictwa?" oddają ciekawą statystykę. 54 proc. ankietowanych zadeklarowało, że używa tych słów rzadko, 30 proc. często, a 16 proc. wskazało odpowiedzi: bardzo często i nigdy. Może to oznaczać, że choć młodzież dobrze zna internetowe trendy językowe, to nie wszystkie przenosi do codziennych rozmów. Warto też pamiętać, że slang ciągle się zmienia. Określenia, które są popularne teraz, za kilka dni mogą brzmieć już niemodnie.

JAKA JEST PRZYSZŁOŚĆ JĘZYKA?

Przedstawione wyniki pokazują rozmaitość słownictwa młodzieży na Wileńszczyźnie. Z jednej strony możemy zauważyć duży wpływ Internetu, angielszczyzny i globalnych trendów, z drugiej — potrzebę tworzenia własnych określeń, aby móc wyrazić swoje emocje i opinie we współczesnym społeczeństwie.

Tegoroczne głosowanie na Młodzieżowe Słowo Roku 2026 pokazuje, że słowa takie jak „aura", „bro" czy „brokuła" nie są już przypadkowymi zwrotami, lecz stały się dowodem tego, jak zmienia się język młodego pokolenia.

Odpowiedź na pytanie: „Które słowo ostatecznie zdobędzie tytuł Młodzieżowego Słowa Roku 2026?" poznamy nieco później. Tymczasem młodzi na Wileńszczyźnie wybrali swoich faworytów. Ciekawe czy ich wybory zwyciężą w ogólnopolskim plebiscycie? Dowiemy się już w grudniu! ■

Kamila Kozłowska,
studentka I roku pedagogiki
jęz. polskiego i angielskiego
na Uniwersytecie Wileńskim

Relacje z Tajwanem. Politolog: Socjaldemokraci chcą pokazać swoją tożsamość polityczną

Kwestia nazwy przedstawicielstwa Tajwanu na Litwie wywołała polityczną burzę. Politolog Andrzej Pukszto w rozmowie z „KW" zwraca uwagę, że socjaldemokraci od samego początku mówili o resecie w relacjach z Pekinem.

Antoni Radczenko

Jesienią 2021 r. doszło do pogorszenia się relacji między Litwą a Chinami. Za pretekst posłużyła nazwa przedstawicielstwa Tajwanu na Litwie, które de facto pełni rolę ambasady. W nazwie przedstawicielstwa użyto słowo „Tajwan", a nie „Tajpej". Pekin uważa, że używania nazwy Tajwan, w stosunku do przedstawicielstwa, jest podważaniem integralności terytorialnej Chin.

Po raz kolejny wywołaliśmy ogromną burzę emocji zupełnie bez powodu — oświadczył prezydent Litwy **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

PRESJA NA TAJWAN I CIOS W REPUTACJĘ LITWY

Przed kilkoma dniami portal Delfi podał, że przedstawiciele litewskiego MSZ wręczyli przedstawicielstwu Tajwanu nieoficjalny dokument, w którym wezwano Tajwan do zmiany nazwy swojej placówki w Wilnie. Według informacji portalu, dokument został przekazany przedstawicielom Tajwanu podczas spotkania, które odbyło się 24 września. W dokumencie wskazano, że obecna nazwa Przedstawicielstwa Tajwańskiego utrudnia obu stronom rozwijanie stosunków gospodarczych. W związku z tym strona tajwańska została wezwana do zmiany nazwy placówki do 1 października.

W zamian za zmianę nazwy stronie tajwańskiej zaproponowano podpisanie dwustronnego porozumienia dotyczącego perspektyw inwestycyjnych oraz rozpoczęcie negocjacji nad umową ułatwiającą handel i mającą na celu uniknięcie podwójnego opodatkowania. Ponadto dokument przewidywał również możliwość utworzenia w MSZ stanowiska specjalnego wysłannika do spraw Tajwanu.

Ta sprawa wywołała burzę polityczną. „Budrys oszukał nas wszystkich, a także Tajwan, przez dwa lata zapewniając, że będzie robił wszystko, aby zwiększyć wzajemne inwestycje między oboma krajami. Okazuje się, że do dziś faktycznie je blokował, bezpośrednio uzależniając od zmiany nazwy przedstawicielstwa" — oświadczył Žygimantas Pavilionis, którego zdaniem minister już we wrześniu podjął decyzję o zmianie nazwy przedstawicielstwa, nie informując o tym posłów na Sejm.

> Politolog Andrzej Pukszto z Uniwersytetu Witolda Wielkiego uważa, że generalnie socjaldemokraci zawsze skupiali się na polityce wewnętrznej, a nie zagranicznej. Tym niemniej działania na odcinku tajwańskim nie były zaskoczeniem.

Pomysł MSZ został skrytykowany również przez szefową Ruchu Liberałów. Zdaniem Viktoriji Čmilytė-Nielsen, jeśli informacje o wywieraniu presji przez MSZ potwierdzą się, to będzie oznaczało poważny cios dla reputacji Litwy jako państwa konsekwentnego i wiarygodnego. „W polityce zagranicznej łatwo stracić zaufanie, a bardzo trudno je odzyskać" — napisała polityk na Facebooku.

„BURZA BEZ POWODU" I BRAK NIESPODZIANEK

Prezydent oświadczył, że obecne emocje dotyczące zmiany nazwy przedstawicielstwa są nieuzasadnione. „Po raz kolejny wywołaliśmy ogromną burzę emocji zupełnie bez powodu. Kwestia przedstawicielstwa Tajwanu — owszem, jest kwestią lingwistyczną. Oczekiwano, że przyniesie ona Litwie duże korzyści polityczne. Mówiono o wielkich przedsięwzięciach, które miały się rozpocząć w 2021 r.

13.>>

12.>>

Tak się jednak nie stało, dlatego jednym z naszych celów jest nie tylko rozmowa o nazwie przedstawicielstwa, lecz także o przyczynach braku planowanych przedsięwzięć" — oświadczył Gitanas Nausėda i dodał, że nie rozumie, dlaczego MSZ nie upubliczniło informacji o negocjacjach z przedstawicielstwem Tajwanu.

Politolog Andrzej Pukszto z Uniwersytetu Witolda Wielkiego uważa, że generalnie socjaldemokraci zawsze skupiali się na polityce wewnętrznej, a nie zagranicznej. Tym niemniej działania na odcinku tajwańskim nie były zaskoczeniem.

— Podczas kampanii wyborczej socjaldemokraci mówili, że chcą zresetować stosunki z Chińską Republiką Ludową. Tego nie ukrywali. Później, kiedy powstał rząd Gintautasa Paluckasa oraz Ingi Ruginienė, ta kwestia ciągle powracała. Nie można powiedzieć, że ta sprawa spadła z nieba. Więc czymś naturalnym jest, że reset z Chinami jest możliwy poprzez pewne ograniczenie przedstawicielstwa Tajwanu — oświadczył „Kurierowi Wileńskiemu" Andrzej Pukszto.

POMYSŁ KONSERWATYSTÓW

Relacje między Tajwanem a Chińską Republiką Ludową od dziesięcioleci pozostają napięte. Ich źródłem jest chińska wojna domowa, zakończona w 1949 r. zwycięstwem komunistów na kontynencie. Pokonane siły schroniły się na Tajwanie, gdzie utworzyły własny ośrodek władzy — Republikę Chińską. Od tego czasu wyspa funkcjonuje niezależnie od władz w Pekinie. Chiny uznają Tajwan za część swojego terytorium i dążą do jego zjednoczenia z kontynentem, nie wykluczając użycia siły.

— Zbliżenie z Tajwanem było realizowane przez rząd konserwatywno-liberalny. Chociaż warto podkreślić, że to jest jedyna kwestia, gdzie są różne podejścia, bo w pozostałych kwestiach polityki zagranicznej zachowano ciągłość. Sądzę, że socjaldemokraci chcą pokazać swoją tożsamość polityczną, a nie tylko w wewnętrznej polityce. Poza tym wydaje mi się, że jest grupa dużego i średniego biznesu, której bardzo zależy na resecie — dzieli się Pukszto.

Zdaniem rozmówcy „Kuriera Wileńskiego" poprzedni rząd, jeśli chodzi o relacje z Tajwanem, wpadł również w pewną skrajność.

— Z jednej strony obcięto relacje z Chińską Republiką Ludową, z drugiej był nadmiar aktów politycznych z Tajwanem, z których nie za wiele wynikło. Było mnóstwo dwustronnych wizyt. Wydaje się, że to otwarcie na Tajwan było absolutnie nieproporcjonalne — zauważa politolog.

ARGUMENTY LEGŁY W GRUZACH

Premier Mindaugas Sinkevičius zadeklarował, że chce widzieć ostateczny rezultat w relacjach z Chinami, a nie komentować sam proces. „W programie rządu Ministerstwu Spraw Zagranicznych wyznaczono cel polegający na przywróceniu stosunków dyplomatycznych z Chinami do poziomu odpowiadającego relacjom utrzymywanym przez inne państwa Unii Europejskiej" — czytamy w rządowym komunikacie prasowym.

> Jesienią 2021 r. doszło do pogorszenia się relacji między Litwą a Chinami. Za pretekst posłużyła nazwa przedstawicielstwa Tajwanu na Litwie, które de facto pełni rolę ambasady. W nazwie przedstawicielstwa użyto słowo „Tajwan", a nie „Tajpej".

Premier zaznaczył, że szef dyplomacji Kęstutis Budrys regularnie informuje o postępach w tej sprawie. Dodał, że wybór planu działania należy do ministra spraw zagranicznych.

— Jednym z głównych ideologów otwarcia się na Tajwan był Žygimantas Pavilionis, który twierdził, że zacieśnienie relacji z Tajwanem ma być formą przypodobania się Amerykanom. Jednak ostatnie wydarzenia, jak spotkanie Donalda Trumpa z Xi Jinpingiem, pokazały, że Ameryce wcale nie zależy na ostrym kursie względem Chin. To pokazuje, że główne argumenty konserwatystów legły w gruzach. Zwłaszcza, jeśli uwierzymy ośrodkowi prezydenckiemu, który stwierdził, że kwestia zmiany nazwy przedstawicielstwa Tajwanu była uzgodniona ze Stanami Zjednoczonymi. Ta sprawa spowodowała duże przepychanki międzypartyjne. Ze strony konserwatystów padło wiele słów krytyki pod adresem Kęstutisa Budrysa, chociaż jeszcze niedawno twierdzili, że jest to jedyny normalny minister w tej koalicji — mówi Andrzej Pukszto.

Wizyta Xi Jinpinga w Waszyngtonie odbyła się pod koniec września. ■

W polityce zagranicznej łatwo stracić zaufanie, a bardzo trudno je odzyskać — napisała Viktorija Čmilytė-Nielsen **Fot. Gabija Šileikaitė, ELTA**

Czeka kolejny paraliż w szkołach? Nauczyciele zapowiadają ogólnokrajowy strajk

Porozumienie w sprawie podwyżek wynagrodzeń nauczycieli nie zostało osiągnięte. Ogólnokrajowy strajk planowany jest na 16 listopada.

Justyna Giedrojć

W związku z zapowiedzią ogólnokrajowego strajku nauczycieli przez Litewski Związek Zawodowy Pracowników Oświaty (LŠDPS), minister oświaty Raminta Popovienė przyznaje, że nie rozumie, na jakiej podstawie podejmowane są takie działania.

„Analizujemy wszystkie wypowiedzi i każdą decyzję, ale szczerze mówiąc, na ten moment nie bardzo rozumiem, na jakiej podstawie ogłaszany jest strajk i czy rzeczywiście zostanie on ogłoszony zgodnie z prawem. Oczywiście szanujemy każdą decyzję" — powiedziała minister oświaty, nauki i sportu.

Zgodnie z krajowym porozumieniem dotyczącym edukacji średnie wynagrodzenie nauczycieli powinno wynosić co najmniej 130 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju

W PRZYPADKU POROZUMIENIA STRAJK ZOSTANIE ODWOŁANY

W ub. tygodniu Litewski Związek Zawodowy Pracowników Oświaty poinformował, że strajk planowany jest na 16 listopada.

Jak wyjaśnił przewodniczący LŠDPS Andrius Navickas, związkowców nie zadowala propozycja Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu dotycząca wzrostu wynagrodzeń w przyszłym roku o 7,56 proc. (czyli od 92 do 152 euro netto).

Zgodnie z projektem od 1 stycznia współczynniki podstawowego wynagrodzenia miałyby wzrosnąć o 4,5 proc. Kolejne 0,43 proc. przeznaczono by na podwyższenie stałych części współczynników wynagrodzenia podstawowego ze względu na stopień trudności wykonywanej pracy, dodatki lub inne świadczenia. Natomiast kwota bazowa wynagrodzenia podstawowego wzrosłaby o 2,5 proc.

Zdaniem LŠDPS obecna propozycja podwyżek wynagrodzeń jest niewłaściwa.

— Związek domaga się podwyższenia wynagrodzenia nauczycieli o 10 proc. W tej sprawie w ten czwartek, ponownie spotykamy się z minister Popovienė. Jeżeli uda się dojść do porozumienia, ogólnokrajowy strajk nauczycieli zostanie odwołany. W przeciwnym razie w poniedziałek, 16 listopada, nie odbędą się lekcje w wielu szkołach. Ile dokładnie szkół weźmie udział w akcji protestu będziemy wiedzieli w końcu bieżącego tygodnia — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego" Andrius Navickas.

EDUKACJA JEDNYM Z PRIORYTETÓW PAŃSTWA

Raminta Popovienė twierdzi, że postulaty związku zostaną wysłuchane, jednak prawdopodobnie obecne plany dotyczące wzrostu wynagrodzeń pozostaną bez zmian.

„Z pewnością wysłuchamy ich oczekiwań i potrzeb, spotkamy się i porozmawiamy, ale sądzę, że pozostaniemy przy obecnych ustaleniach" — zapowiada minister.

Popovienė podkreśliła, że projekt przyszłorocznego budżetu został przygotowany w sposób odpowiedzialny, a edukacja, obok obronności, pozostaje jednym z priorytetów państwa. Według niej na wynagrodzenia nauczycieli przeznaczono znaczną kwotę — prawie 250 mln euro.

Minister zapewniła, że proponowane rozwiązanie zostało przedstawione wszystkim związkom zawodowym, z którymi podpisano branżowy układ zbiorowy i nie spotkało się z ich sprzeciwem. Jednak z organizacją związkową kierowaną przez Andriusa Navickasa ministerstwo ma osobne zobowiązania, w sprawie których obecnie prowadzone są negocjacje.

W ubiegłym roku, przed przyjęciem budżetu na 2026 r., LŠDPS również groził rozpoczęciem strajku. Wówczas minister Raminta Popovienė poinformowała o znalezieniu dodatkowych 100 mln euro na wynagrodzenia nauczycieli.

Minister zaznaczyła, że sytuacja w ubiegłym roku była inna — ostateczne decyzje nie zostały jeszcze podjęte, a różne możliwości były nadal analizowane.

SKOMPLIKOWANA KWESTIA

Zgodnie z krajowym porozumieniem dotyczącym edukacji średnie wynagrodzenie nauczycieli powinno wynosić co najmniej 130 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (VDU) w kraju.

15.>>

14.>>

Według danych Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu w drugim kwartale bieżącego roku średnie miesięczne wynagrodzenie nauczyciela wynosiło 3 131 euro brutto, czyli 1 894 euro netto. Natomiast średnie wynagrodzenie w całym kraju wynosiło odpowiednio 2 616 euro brutto i 1588 euro netto.

Ponadto minister poinformowała, że możliwość zmiany systemu wynagradzania nauczycieli jest stale omawiana. Jest to jednak skomplikowana kwestia, ponieważ poszczególne, zainteresowane grupy mają odmienne opinie na temat tego, w jaki sposób system powinien zostać zmodyfikowany.

„Nie sądzę, aby udało się rozwiązać tę kwestię i osiągnąć porozumienie w najbliższym czasie, ale możemy rozpocząć dyskusję" — powiedziała minister.

STRAJK PRZYCZYNIŁ SIĘ DO WZROSTU WYNAGRODZEŃ

Ostatni, ogólnokrajowy strajk nauczycieli odbył się w 2023 r. Akcja protestu, w której uczestniczyło ponad 3 tys. nauczycieli z 204 placówek oświatowych, rozpoczęła się 29 września 2023 r. W grudniu, tuż przed zatwierdzeniem przez Sejm budżetu państwa na 2024 rok, ogólnokrajowy strajk został wznowiony. Nauczyciele liczyli, że protest i poparcie części parlamentarzystów wpłyną na uwzględnienie ich postulatów w budżecie.

Najważniejsze postulaty protestujących obejmowały: podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli o 15 proc. od stycznia 2024 r. i o kolejne 15 proc. od września 2024 r.; zwiększenie wynagrodzeń do poziomu 130 proc. średniej krajowej; zmniejszenie liczby uczniów w klasach; poprawę warunków pracy w placówkach oświatowych.

Rząd nie zgadzał się na proponowane przez związkowców podwyżki, argumentując, że budżet nie dysponuje wystarczającymi środkami. Resort oświaty proponował wzrost wynagrodzeń o 10 proc. od stycznia i kolejne 10 proc. od września 2024 r.

Po strajku w 2023 r. wynagrodzenia nauczycieli w 2024 r. wzrosły o ponad 25 proc. Podwyżki wynagrodzeń zostały wprowadzone w dwóch etapach: od 1 stycznia 2024 r. o 10 proc., od 1 września 2024 r. o kolejne 10 proc.

W czerwcu 2024 r. podjęto decyzję o zwiększeniu planowanej wrześniowej podwyżki z 10 proc. do 15,5 proc. Ostatecznie podwyżki wyniosły: w styczniu 10 proc.; we wrześniu 15,5 proc. Łączny roczny wzrost wynagrodzeń wyniósł ponad 25 proc.

— Celem tych podwyżek było osiągnięcie poziomu, w którym pod koniec 2024 r. średnie wynagrodzenie nauczyciela stanowiłoby 130 proc. przeciętnego wynagrodzenia w kraju. Jednak takiego poziomu nie osiągnięto, ponieważ płace zarobkowe pracowników innych sektorów rosły szybciej niż pracowników oświaty — wyjaśnia Andrius Navickas. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

Ostatni ogólnokrajowy strajk nauczycieli odbył się w 2023 r.

Integracja językowa: ruszył portal StartLT.lt

Na Litwie uruchomiono nową platformę internetową StartLT.lt, która ma ułatwić cudzoziemcom dostęp do kursów języka litewskiego. Serwis oferuje informacje o bezpłatnej nauce, egzaminach oraz wymaganiach językowych. W przyszłości pojawią się także dodatkowe narzędzia edukacyjne. Jak poinformowało we wtorek 10 listopada Ministerstwo Kultury, platforma StartLT.lt jest skierowana zarówno do obcokrajowców już mieszkających na Litwie, jak i osób planujących przyjazd do kraju. Na stronie można znaleźć informacje o bezpłatnych kursach języka litewskiego dla obywateli państw trzecich. Zajęcia obejmują poziomy A1-B2 i łączą naukę języka z poznawaniem litewskiej kultury oraz społeczeństwa.

Platforma przedstawia również zasady uczestnictwa w kursach, przebieg nauki oraz listę uczelni i innych placówek oferujących szkolenia w różnych regionach Litwy.

„Strona internetowa StartLT.lt została stworzona po to, aby każdy przybywający do kraju miał jasność, od czego zacząć naukę i gdzie kontynuować już rozpoczętą naukę, otwierając w ten sposób szersze możliwości poznawania naszego kraju i kultury" — powiedział Lukas Alsys, minister kultury.

Resort zapowiada dalszą rozbudowę serwisu. W przyszłości mają pojawić się narzędzia umożliwiające samodzielną naukę języka litewskiego. Planowane jest również regularne publikowanie i aktualizowanie materiałów dotyczących Litwy, jej języka, kultury oraz dziedzictwa kulturowego. Platforma StartLT.lt powstaje w ramach projektów realizowanych w latach 2026-2028, których celem jest wzmocnienie integracji językowej i społeczno-kulturowej cudzoziemców na Litwie. Za realizację przedsięwzięć odpowiada Ministerstwo Kultury we współpracy z ministrem opieki socjalnej i pracy. Projekty są współfinansowane przez UE z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2021-2027.

Opr. J. B. na podst. ELTA

Młodzi na rynku pracy: bez doświadczenia i zawodu, ale z dużymi oczekiwaniami

29 tys. młodych ludzi na Litwie wciąż szuka pracy. Choć w ciągu roku ich liczba zmniejszyła się o 4 tys., a bezrobocie w tej grupie stopniowo spada, za poprawiającymi się statystykami kryje się poważny problem.

Honorata Adamowicz

W praktyce liczą się nie tylko chęci, ale przede wszystkim umiejętność samodzielnego wykonywania powierzonych zadań

Ponad połowa młodych klientów Służby Zatrudnienia nie pracuje ani się nie uczy, a 52 proc. nie ma żadnego przygotowania zawodowego. Wielu nie posiada również doświadczenia, które ułatwiłoby im start na rynku pracy. Jednocześnie oczekują dobrych zarobków, elastycznych godzin i często pracy biurowej.

„Sytuacja młodzieży na rynku pracy poprawia się: systematycznie spada bezrobocie, skraca się średni czas pozostawania bez pracy, a także maleje liczba osób ponownie rejestrujących się w Służbie Zatrudnienia. Wciąż jednak pozostają wyzwania, ponieważ ponad połowa młodych interesantów nie pracuje ani się nie uczy. Dominuje niski poziom kwalifikacji — najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych młodych osób stanowią osoby bez przygotowania zawodowego, które odpowiadają za 52 proc. wszystkich młodych klientów. Wykształcenie wyższe ma 22 proc., a zawodowe — 26 proc. Większość młodych osób zarejestrowanych w urzędzie oceniana jest jako posiadająca przeciętne szanse na znalezienie pracy (78 proc.). Ograniczone możliwości zatrudnienia ma 19 proc., natomiast szybkie znalezienie pracy byłoby możliwe w przypadku 1 proc. z nich" — informuje Służba Zatrudnienia.

WYSOKIE WYMAGANIA

— Młodzi ludzie coraz śmielej mówią o swoich oczekiwaniach. Dla pracodawców taka otwartość jest korzystna, ponieważ już podczas pierwszej rozmowy obie strony mogą ustalić, czego od siebie nawzajem oczekują. Nie zawsze jednak oczekiwania kandydatów odpowiadają realiom rynku pracy. Szczególnie wyraźnie widać to podczas rozmów o pierwszym wynagrodzeniu. Zdarza się, że młody człowiek, który dopiero zdobywa kwalifikacje zawodowe, oczekuje zarobków na poziomie doświadczonego specjalisty, potrafiącego samodzielnie wykonywać skomplikowane zadania — mówi „Kurierowi Wileńskiemu" Raminta Radavičienė, dyrektor generalna Litewskiej Konfederacji Przemysłowców.

Rozbieżności dotyczą również organizacji czasu pracy. Młodzi chcą mieć większą swobodę w ustalaniu godzin rozpoczęcia i zakończenia obowiązków. Takie rozwiązanie nie zawsze jest jednak możliwe, szczególnie w przemyśle, gdzie praca poszczególnych osób musi być zsynchronizowana z funkcjonowaniem całej zmiany i harmonogramem produkcji.

— Różnice w oczekiwaniach dotyczących wynagrodzenia czy czasu pracy pojawiają się na tyle często, że spotyka się z nimi niemal każda firma. Nie oznacza to, że młodzi pracownicy powinni rezygnować z wymagań dotyczących warunków zatrudnienia. Bezpieczeństwo, szacunek w miejscu pracy i przejrzyste zasady wynagradzania powinny być standardem niezależnie od wieku czy stażu. Czym innym jest jednak jakość warunków pracy, a czym innym wysokość pensji, która powinna odpowiadać zakresowi obowiązków, odpowiedzialności i kompetencjom pracownika. Warto zrozumieć, za co płaci się na konkretnym stanowisku. Inna odpowiedzialność spoczywa na osobie, która dopiero uczy się obsługi obrabiarki, a inna na specjaliście, który samodzielnie potrafi ją ustawić, zauważyć awarię i wie, jak bezpiecznie wznowić produkcję — wyjaśnia przedstawicielka przemysłowców.

W praktyce liczą się więc nie tylko chęci, ale przede wszystkim umiejętność samodzielnego wykonywania powierzonych zadań. Podobnie jest z elastycznością. W zakładzie produkcyjnym nie można dowolnie zmieniać godzin pracy, ale możliwe jest uwzględnianie indywidualnych potrzeb zatrudnionych.

17.>>

16.>>

Przykładowo student może otrzymać grafik ustalany z wyprzedzeniem lub możliwość uzgodnienia zmiany w dniu egzaminu.

SZYBKI ZAROBEK A NAUKA

Problemem jest nie tylko brak kwalifikacji, lecz także niechęć do ich zdobywania. Inga Nomeikienė, doradczyni Departamentu Organizacji Usług Służby Zatrudnienia, zwraca uwagę, że znaczna część młodych klientów nie jest zmotywowana do podjęcia nauki zawodu. Zniechęca ich przede wszystkim czas potrzebny na zdobycie przygotowania zawodowego — od 1,5 do 3 lat.

Wielu młodych chce jak najszybciej usamodzielnić się finansowo. Woli podjąć zatrudnienie, założyć własną firmę lub rozpocząć działalność indywidualną, zamiast poświęcać kolejne lata na naukę. Część wybiera krótkie kursy i samokształcenie, licząc na szybsze wejście na rynek.

„Obserwujemy, że młodzi często nie doceniają długofalowych korzyści, mają też trudności z podejmowaniem zobowiązań. Charakterystyczny jest brak systematyczności i dążenie do szybkich rezultatów. Jednym z największych wyzwań pozostaje grupa młodych osób nieaktywnych zawodowo, która najmniej chętnie korzysta z oferowanych jej usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb" — mówi Inga Nomeikienė.

To szczególnie trudna sytuacja, ponieważ brak kwalifikacji ogranicza wybór ofert, a niechęć do ich zdobywania utrudnia poprawę własnej pozycji. W efekcie część młodych pozostaje w zawieszeniu: nie podejmuje nauki, nie zdobywa doświadczenia i jednocześnie nie znajduje zatrudnienia odpowiadającego swoim oczekiwaniom.

WILNO, KOWNO I REGIONY

Preferencje zawodowe młodych różnią się również w zależności od miejsca zamieszkania. W dużych miastach kandydaci częściej poszukują stanowisk biurowych i usługowych, podczas gdy w mniejszych samorządach większym zainteresowaniem cieszą się również zajęcia niewymagające przygotowania zawodowego.

Ofertami pracy niewymagającej kwalifikacji interesuje się 23,8 proc. młodych osób bez zatrudnienia. W Wilnie odsetek ten wynosi zaledwie 8,8 proc., w Kownie 13 proc., w rejonie wileńskim 13,6 proc., w kowieńskim – 13,9 proc. Zupełnie inaczej wygląda sytuacja w samorządach rejonów pokrojskiego, ignalińskiego, orańskiego, kupiskiego oraz w Kazłowej Rudzie, gdzie udział młodych zainteresowanych takimi stanowiskami sięga lub przekracza 50 proc.

Różnice pokazują, jak silnie lokalny rynek pracy wpływa na zawodowe wybory. W dużych ośrodkach młodzi mają większy dostęp do ofert związanych z administracją, marketingiem czy usługami, a także do możliwości zdobywania wykształcenia. W mniejszych miejscowościach wybór bywa bardziej ograniczony, dlatego praca niewymagająca kwalifikacji stanowi dla części kandydatów realną drogę do zatrudnienia.

Jednocześnie, jak zauważa Inga Nomeikienė, niepokojąca jest sytuacja, w której osoby bez przygotowania zawodowego niechętnie podejmują nawet te prace, do których nie są potrzebne specjalistyczne kwalifikacje.

„Młodzi orientują się na »czystsze«, bardziej elastyczne zajęcia, takie jak: marketing, administracja czy branża IT. W rzeczywistości możemy im jednak zaoferować jedynie stanowiska niewymagające wysokich kwalifikacji albo skorzystanie z naszych usług, które pomogą im zdobyć zawód" — wyjaśnia przedstawicielka Służby Zatrudnienia.

PRODUKCJA PRZEGRYWA Z BIUREM

Młodzi częściej niż przedstawiciele starszych grup wiekowych interesują się zatrudnieniem w sektorze usług. Chętnie rozważają pracę barmana, kelnera, sprzedawcy itp. Przyciągają ich również zajęcia biurowe, szczególnie w dużych miastach.

Tymczasem pracodawcy mają trudności ze znalezieniem osób do wykonywania wielu innych obowiązków. Brakuje pracowników pomocniczych, między innymi osób sprzątających, myjących okna czy sortujących odpady. O stanowiska biurowe i bardziej atrakcyjne dla kandydatów trzeba natomiast konkurować z większą liczbą chętnych.

Niewielkim zainteresowaniem cieszą się także zawody wymagające wykształcenia zawodowego. Zaledwie 16,5 proc. młodych poszukujących pracy deklaruje zainteresowanie stanowiskami wykwalifikowanych robotników lub operatorów maszyn. Dla porównania, wśród starszych osób odsetek ten wynosi około 24 proc. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

Młodzi częściej niż przedstawiciele starszych grup wiekowych interesują się zatrudnieniem w sektorze usług

„Drogi do wolności”. Polska muzyka połączy artystów i publiczność w Wilnie

Na jednej scenie spotkają się artyści z Polski i Litwy, doświadczeni wykonawcy i młode talenty wokalne. Połączy ich muzyka, która od pokoleń opowiada o tęsknocie, nadziei i przywiązaniu do ojczyzny. 17 listopada o godz. 18.30 podczas koncertu „Drogi do wolności” w Domu Kultury Polskiej w Wilnie do śpiewania zostanie zaproszona również publiczność.

Niektóre melodie znamy od dzieciństwa. Wracają podczas rodzinnych spotkań, szkolnych uroczystości i narodowych świąt. Inne odkrywamy dopiero na koncercie, czasem ze zdziwieniem, że powstały tak dawno, a wciąż potrafią poruszyć. W programie „Dróg do wolności” znajdzie się miejsce na oba te doświadczenia.

Zabrzmią pieśni, arie z polskich oper, duety oraz kompozycje fortepianowe Fryderyka Chopina, Stanisława Moniuszki, Ignacego Jana Paderewskiego, Mieczysława Karłowicza, Karola Szymanowskiego, Jana Stefaniego i Zygmunta Noskowskiego. Obok utworów dobrze znanych pojawią się wykonywane znacznie rzadziej. Będzie więc okazja zarówno do powrotu do ulubionych melodii, jak i do poszerzenia własnych muzycznych upodobań.

SPOTKANIE GŁOSÓW I DOŚWIADCZEŃ

Przed publicznością wystąpią sopranistka Marlena Borowska, tenor Maciej Łuszyński i baryton Damian Balcer. Przy fortepianie zasiądzie litewska pianistka Šviesė Čepliauskaitė. Trzy różne głosy i fortepian pozwolą wydobyć z polskiego repertuaru zarówno rozmach operowych arii, jak i bardziej osobisty charakter pieśni.

Marlena Borowska łączy działalność koncertową z pracą pedagogiczną. Jest absolwentką Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie kształciła się pod kierunkiem Kazimierza Pustelaka i Haliny Słonickiej. Założyła Wydział Wokalny Państwowej Szkoły Muzycznej w Suwałkach, a jej wychowankowie kontynuowali naukę w akademiach muzycznych i trafiali na sceny operowe. W 2023 r. artystka została uhonorowana Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

Diana Kardis: Tytuł „Drogi do wolności” przywołuje historię, ale może też dotyczyć bardzo osobistych przeżyć. Co zdecydowało o wyborze repertuaru i jaką opowieść chcą Państwo przekazać wileńskiej publiczności?

Marlena Borowska: Zacznijmy od przypomnienia niektórych faktów historycznych. Rzeczpospolita Obojga Narodów (I Rzeczpospolita) była federacyjnym państwem powstałym 1 lipca 1569 r. na mocy unii lubelskiej, łączącym Koronę Królestwa Polskiego oraz Wielkie Księstwo Litewskie. Istniała do 1795 r., kiedy została zlikwidowana w wyniku trzech rozbiorów dokonywanych przez Rosję, Prusy i Austrię. Rozbiory Polski to trzy podziały terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów przeprowadzone przez Rosję, Prusy i Austrię pod koniec XVIII w., w wyniku których Polska zniknęła z mapy Europy na 123 lata.

I rozbiór (1772 r.) — traktat podpisany 5 sierpnia 1772 r. w Petersburgu przez Rosję, Prusy i Austrię. Kraj stracił ok. 30 proc. terytorium po wybuchu konfederacji barskiej i próbach reform. Podział zatwierdzono na sejmie rozbiorowym w 1773 r. (symboliczny sprzeciw Tadeusza Rejtana).

II rozbiór (1793 r.) — przeprowadzony przez Rosję i Prusy (bez udziału Austrii) po wojnie w obronie Konstytucji 3 maja oraz klęsce wojsk polskich. Usankcjonowany na sejmie w Grodnie.

III rozbiór (1795 r.) — dokonany przez Rosję, Prusy i Austrię 24 października 1795 r. po upadku powstania kościuszkowskiego. Król Stanisław August Poniatowski abdykował w listopadzie tego roku, a państwo polskie przestało istnieć.

Polska odzyskała niepodległość 11 listopada 1918 r. po 123 latach zaborów (1795-1918).

Ignacy Jan Paderewski był wybitnym pianistą, kompozytorem oraz jednym z głównych ojców polskiej niepodległości po I wojnie światowej.

19.>>

18.>>

Jego rola w odzyskaniu wolności państwa polskiego jest niepodważalna. Wielu artystów muzyków tworzyło w czasie zaborów. Ocalenie języka, zwyczajów, kultury oznaczało wówczas wielką determinację i odwagę. Do przekazania ważnych treści w wychowaniu przyszłych pokoleń wobec szalejącej cenzury używano symboliki, jak na przykład w „Śpiewniku dla dzieci" Zygmunta Noskowskiego do słów Marii Konopnickiej (pochodzącej z Suwałk) z 1890 r. „Śpiewnik" obejmuje 50 pieśni, w tym 11 utworów dwugłosowych, uporządkowanych według czterech pór roku. Kilka z nich zaprezentujemy na koncercie.

Dla Polaków kluczowym skutkiem I wojny światowej (1914-1918) było odzyskanie niepodległości 11 listopada 1918 roku. Z kolei II wojna światowa (1939-1945) odcisnęła tragiczne piętno na losach niemal każdej polskiej rodziny. Bolesne wspomnienia tamtych wydarzeń są przekazywane kolejnym pokoleniom jako przestroga przed okrucieństwem wojny. To ciągła, pozytywistyczna praca u podstaw nad budowaniem historycznej świadomości dziejowej, brania odpowiedzialności, badania przyczyn i skutków, chęci poznawania i budowania szacunku dla odmiennych kultur, współpracy między narodami.

Wileński koncert będzie spotkaniem różnych pokoleń wykonawców. Ten sam utwór za każdym razem wymaga przecież własnego odczytania: uważności na słowo, znalezienia odpowiedniej barwy i emocji. Dzięki temu muzyka znana od dziesięcioleci ma szansę zabrzmieć świeżo także dla kogoś, kto słyszał ją już wiele razy.

> Marlena Borowska łączy działalność koncertową z pracą pedagogiczną. Jest absolwentką Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie kształciła się pod kierunkiem Kazimierza Pustelaka i Haliny Słonickiej.

Od lat pracuje Pani z młodymi śpiewakami. Co nowe pokolenie wnosi do interpretacji polskich pieśni i arii? Czy zdarza się, że młodzi wykonawcy pomagają Pani samej odkryć w znanym utworze coś nowego?

To wielki przywilej móc pomagać młodym ludziom rozwijać ich talenty. Uczymy poprzez dawanie przykładów, przekonujemy do spełnień na wybranej drodze swoją pracą i jakością szlachetnego przekazu artystycznego. Jako osoba inspirująca młodych ludzi do stałego rozwoju, nabywania umiejętności i poszerzania wiedzy, traktuję ten proces niezwykle odpowiedzialnie. To ogromna praca nad sobą młodych ludzi, począwszy od pokonywania codziennego zmęczenia, lęków, uczenia się wielu nowych kompetencji na drodze do spełnienia w profesjonalnej działalności artysty śpiewaka. Łączę wysiłki młodych adeptów sztuki wokalnej w różnego rodzaju projektach muzycznych, z których czerpią ogromną radość i satysfakcję (np. wspólne koncerty, adaptacje operowe, tematyczne seminaria kursy, konkursy etc.) Ważną częścią wieczoru będzie wspólne wykonanie znanych pieśni patriotycznych. Artyści zaproszą słuchaczy, by do nich dołączyli. Dla jednych będzie to powrót do melodii pamiętanych z domu, dla innych — okazja, by po raz pierwszy zaśpiewać je razem z bliskimi. W Wilnie takie spotkania mają szczególny charakter. Polski język i muzyka są tu częścią rodzinnych historii, wspomnień i codzienności. Obecność wykonawców z obu krajów pozwoli też spojrzeć na ten repertuar jako na przestrzeń spotkania, w której każdy może odnaleźć własne skojarzenia i emocje.

Co dla Pani znaczy wykonywanie tej muzyki właśnie w Wilnie, wspólnie z artystami z Polski i Litwy?

Bardzo przeżyłam swój pierwszy koncert Muzyki Polskiej w Wilnie, który zaprezentowaliśmy w 2011 r. wraz z orkiestrą pod dyrekcją Kazimierza Dąbrowskiego. Niemal każdy z prezentowanych utworów zawierał w treści konotacje historyczne. To są bardzo trudne, rzeczywiste i niezwykle wzruszające ludzkie przeżycia i historie. Publiczność przyjęła wówczas ten koncert z ogromnym aplauzem. od tamtej pory trwa nasza niezwykle satysfakcjonująca współpraca międzynarodowa. Prezentowane są przeróżne, niezwykle interesujące scenariusze z udziałem wspaniałych artystów. Uwielbiam, gdy znika tzw. czwarta ściana i możemy wraz z publicznością zaśpiewać znane i lubiane utwory, albowiem i takie pojawią się w programie koncertu np. „O mój rozmarynie" czy „Deszcz jesienny". To utwory patriotyczne, bowiem walka o nadrzędną wartość, jaką jest wolność, wciąż trwa. „Drogi do wolności" to zaproszenie dla stałych bywalców koncertów i dla tych, którzy polskiej klasyki słuchają rzadziej. Różnorodny program daje szansę, by znaleźć coś bliskiego sobie: głos, melodię, fragment tekstu. A możliwość wspólnego śpiewania sprawi, że część tego wieczoru będzie zależała również od osób zasiadających na widowni.

***

Koncert „Drogi do wolności" odbędzie się **17 listopada 2026 r. o godz. 18.30 w sali koncertowej Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Naugarduko 76.** Bilety w cenie 5 euro można kupić na kakava.lt oraz w DKP, w pokoju 203, od poniedziałku do piątku w godz. 8.30-17.00.

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu RP nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 r. Projekt jest współfinansowany przez Samorząd Miasta Wilna. Partner strategiczny — Stowarzyszenie „Wspólnota Polska". ■

Rozmawiała Diana Kardis
Inf. Seweryna Kardis, koordynator projektów kulturalnych DKP w Wilnie

Dzień Zaduszny w Pszczelniku. Modlitwa i cierpliwe budowanie wielkiej historii

Pszczelnik pod Myśliborzem żyje w pamięci ludzi w kolejnych spotkaniach, w kwiatach składanych pod monumentem i w słowach modlitwy. W Dzień Zaduszny, 2 listopada, przy pomniku litewskich lotników znów spotkali się ludzie, dla których pamięć o Steponasie Dariusie i Stasysie Girėnasie nie jest jedynie obowiązkiem wobec przeszłości. Jest czymś znacznie głębszym — świadectwem przyjaźni dwóch narodów i przekonaniem, że nawet tragicznie przerwany lot może trwać nadal.

W Dzień Zaduszny, 2 listopada, przy pomniku litewskich lotników znów spotkali się ludzie, dla których pamięć o S. Dariusie i S. Girėnasie nie jest jedynie obowiązkiem wobec przeszłości

Ta myśl szczególnie mocno wybrzmiała podczas modlitwy Ksiądz, obejmując modlitwą litewskich bohaterów, pamiętał również o wszystkich tych, którzy oddali życie w obronie wolności swoich ojczyzn — Litwy i Polski. W zaduszkowej atmosferze Pszczelnika słowa o śmierci nie były jednak słowami końca. Padło przypomnienie, że ludzkie życie zmienia się, ale się nie kończy, a pamięć i miłość potrafią przekraczać granice czasu i narodów. Od lat jednym z najważniejszych strażników tej pamięci jest środowisko myśliborskie. To właśnie mieszkańcy, samorząd i lokalni organizatorzy sprawili, że niewielki fragment lasu, w którym przed laty zakończył się dramatyczny lot Lituaniki, stał się miejscem żywej pamięci. Szczególną rolę odgrywa tu konsul honorowy Republiki Litewskiej Wiesław Wierzchoś. W swoim powitaniu przypomniał, że Pszczelnik jest miejscem szczególnym nie tylko dla Litwy, ale również dla Myśliborza i całego regionu. Mówił o kontynuacji polsko-litewskich relacji i o dumie z tego, że współczesne więzi obu narodów znajdują swoje bardzo konkretne, ludzkie oblicze właśnie tutaj — z dala od wielkich stolic i oficjalnych gabinetów. W jego słowach pobrzmiewała ważna prawda: wielka historia nie musi być tworzona wyłącznie przez wielkie państwowe uroczystości. Czasem buduje się ją cierpliwie, rok po roku, przez obecność, pamięć i zwykłe spotkania ludzi, którzy chcą być razem.

Pszczelnik stał się symbolem Wiesław Wierzchoś od dawna jest jedną z osób, które tę polsko-litewską bliskość w Myśliborzu budują. Spotkanie w Dzień Zaduszny było kolejnym dowodem, że Pszczelnik stał się czymś więcej niż miejscem katastrofy dwóch lotników. Stał się symbolem. Nieprzypadkowo burmistrz Myśliborza Piotr Sobolewski mówił, że historia litewskich pilotów przyjęła się w świadomości i w sercach mieszkańców tego regionu i stała się częścią ich własnej historii. Przypomniał również o organizowanych co roku lipcowych uroczystościach oraz podziękował konsulowi za liczne inicjatywy służące propagowaniu polsko-litewskiego partnerstwa i przyjaźni.

21.>>

Składanie kwiatów (w pierwszym rzędzie) — Piotr Sobolewski burmistrz Myśliborza, konsul hon. RL Wiesław Wierzchoś i Ewa Furkiewicz — sekretarz Gminy Myślibórz

20.>>

Ważnym gościem uroczystości był także dyrektor szczecińskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej Krzysztof Męciński. Jego wypowiedź wprowadziła spotkanie w szerszy, historyczny kontekst. Przypomniał, że relacje polsko-litewskie miały w dziejach różne momenty — także trudne. Ale właśnie dlatego miejsca takie jak Pszczelnik mają szczególne znaczenie. Są miejscami, które łączą i pozwalają budować pozytywne relacje między sąsiadami. Dyrektor IPN zwrócił uwagę, że wspólna historia obu narodów jest obecna nawet w symbolice, a pamięć o litewskich lotnikach jest pięknym przykładem tego, że historia może nie tylko dzielić, ale przede wszystkim łączyć. Padły również słowa ważne dla samego Instytutu Pamięci Narodowej. Krzysztof Męciński podkreślił, że IPN zajmuje się nie tylko polskimi miejscami pamięci, ale stara się być również tam, gdzie pamięć jest ważna dla innych narodów. Pszczelnik — miejsce tragicznej katastrofy, ale zarazem miejsce narodzin niezwykłej legendy —jest tego najlepszym przykładem.

Można powiedzieć, że w uroczystości w dzień zaduszny najważniejsze było właśnie to spotkanie różnych strażników pamięci. Był kościół i modlitwa. Był samorząd Myśliborza i jego wieloletnia troska o pomnik oraz miejsce katastrofy. Był konsul, który od lat łączy ludzi i inicjuje kolejne polsko-litewskie przedsięwzięcia. Był IPN, przypominający o historycznym znaczeniu tego miejsca. A nad wszystkim unosiła się pamięć o dwóch młodych lotnikach, którzy w 1933 r. podjęli się niezwykłego wyzwania — lotu przez Atlantyk. Ich podróż zakończyła się w Pszczelniku. Ale czy naprawdę się zakończyła? Podczas spotkania padły słowa, że lot trwa dalej. I chyba właśnie w tym zdaniu zawiera się sens wszystkich kolejnych uroczystości organizowanych w tym miejscu. Trwa w pamięci Litwinów. Trwa w sercach mieszkańców Myśliborza. Trwa w kolejnych spotkaniach Polaków i Litwinów, którzy przyjeżdżają do Pszczelnika, by złożyć kwiaty i zatrzymać się na chwilę zadumy. Pod koniec uroczystości zabrzmiała jeszcze jedna ważna myśl, że wszyscy tworzą tutaj jedną, wielką rodzinę polsko-litewską, a relacje między ludźmi są najcenniejsze wtedy, gdy są niewymuszone i płyną prosto z serca. I może właśnie dlatego listopadowa modlitwa w Pszczelniku miała tak szczególny wymiar. Bo wśród ciszy lasu, przy pomniku dwóch litewskich bohaterów, historia po raz kolejny przestała być tylko historią. Stała się obecnością. ■

Leszek Wątróbski
Fot. autor

Składanie kwiatów: Krzysztof Męciński — dyrektor szczecińskiego oddziału IPN oraz Witold Narkiewicz — prezes szczecińskiego Oddziału Stowarzyszenia Litwinów w Polsce i Krystyna Korkuć ze Stowarzyszenia „Świteź”

Do końca roku tańsze podróże między miastami

Sejm Litwy zatwierdził tymczasowe obniżenie cen biletów autobusów międzymiastowych o połowę. Zniżka ma obowiązywać do końca grudnia. Władze liczą, że rozwiązanie złagodzi skutki wysokich cen paliwa i zachęci mieszkańców do korzystania z transportu publicznego.
We wtorek 10 listopada za zmianami w ustawie o ulgach w publicznym transporcie pasażerskim głosowało 99 posłów, czterech było przeciw, a kolejnych czterech wstrzymało się od głosu.
Nowe przepisy przewidują 50-procentową obniżkę cen biletów autobusów międzymiastowych. Osobom uprawnionym do ulg w wysokości 50 proc. lub 80 proc. dodatkowa zniżka będzie naliczana od już obniżonej ceny biletu.
Propozycja wywołała jednak krytykę części parlamentarzystów. Konserwatysta Jurgis Razma nazwał reakcję władz na rosnące ceny paliw „kpiną”, wskazując na zbyt krótki okres obowiązywania ulgi.
„Dla niewielkiej grupy osób jest to pewna ulga — być może jedna czy dwie osoby przestawią się z własnych samochodów na transport publiczny” — stwierdził podczas posiedzenia Sejmu.
Saulius Bucevičius z partii Świt Niemna ocenił natomiast, że mieszkańcy wsi nie odczują korzyści. Ostrzegł również, że większe zainteresowanie przejazdami może doprowadzić do braku miejsc w autobusach.
Wiceminister transportu Dovilė Sujetaitė poinformowała, że wprowadzenie zniżki od połowy listopada wymagałoby około 2,8 mln euro na rekompensaty dla przewoźników. Podstawą ich obliczania mają być ceny biletów obowiązujące 1 września. Według wiceminister we wrześniu i październiku przewoźnicy podnieśli ceny o około 10 procent.
Mieszkańcy będą mogli podróżować taniej, gdy prezydent podpisze poprawki.
Podobną 50-procentową zniżkę od października stosują już Koleje Litewskie.

Opr. J.B. na podst. BNS

Inflacja i bezrobocie na Litwie. Październik przyniósł niepokojące dane

Inflacja na Litwie w październiku wyniosła 6,7 proc., a stopa bezrobocia wzrosła do 8 proc. Mieszkańcy nadal mierzą się z rosnącymi kosztami życia, choć część towarów i usług potaniała. Jednocześnie rynek pracy wykazuje oznaki sezonowego spowolnienia. Jak wygląda sytuacja gospodarcza kraju?

Rosnące ceny paliw na Litwie wpływają na koszty transportu i codzienne wydatki mieszkańców **Fot. Marian Paluszkiewicz**

CO PODROŻAŁO NAJBARDZIEJ?

Według danych Państwowej Agencji Danych inflacja roczna w październiku, w porównaniu z październikiem 2025 r., wyniosła 6,7 proc. W ujęciu miesięcznym ceny wzrosły o 0,2 proc., natomiast średnia inflacja roczna z ostatnich 12 miesięcy osiągnęła 5,1 proc.

Największy miesięczny wzrost cen dotyczył odzieży i obuwia, które podrożały o 3,1 proc. Za wyposażenie mieszkań, sprzęt gospodarstwa domowego i usługi związane z utrzymaniem domu trzeba było zapłacić o 2,4 proc. więcej.

Transport podrożał o 0,9 proc. Największy wpływ na ten wzrost miały ceny paliw do innych środków transportu osobowego, które zwiększyły się o 9,3 proc., usług taksówkarskich — o 6,8 proc., oraz opon — o 3 proc. Ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły w ciągu miesiąca o 0,2 proc. Jednocześnie spadły ceny niektórych produktów spożywczych, w tym mięsa i przetworów mięsnych, pieczywa, wypieków, masła, innych tłuszczów oraz oleju.

TAŃSZE WYJAZDY I REKREACJA

Pomimo utrzymującej się inflacji w niektórych kategoriach odnotowano spadki cen. W październiku usługi były średnio o 0,4 proc. tańsze niż we wrześniu, podczas gdy ceny towarów konsumpcyjnych wzrosły o 0,4 proc.

Największe obniżki dotyczyły rekreacji, sportu i kultury. Ceny w tej kategorii spadły o 2,5 proc. Wyjazdy wakacyjne potaniały o 9,8 proc., produkty przeznaczone dla zwierząt o 3,5 proc., a usługi kin, teatrów i sal koncertowych o 2,1 proc.

Jednocześnie wzrosły ceny usług weterynaryjnych — o 2,5 proc., sportowych — o 1,9 proc., a artykułów biurowych i materiałów rysunkowych — o 6,4 proc.

WZROST STOPY BEZROBOCIA

Oprócz inflacji wyzwaniem dla litewskiej gospodarki pozostaje sytuacja na rynku pracy. Według danych Służby Zatrudnienia stopa bezrobocia w październiku wzrosła o 0,3 punktu procentowego i osiągnęła 8 proc.

Na dzień 1 listopada zarejestrowanych było 146,2 tys. bezrobotnych, czyli o 4,7 tys. więcej niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie stopa bezrobocia pozostawała o 0,2 proc. niższa niż przed rokiem. Eksperci wskazują, że jesienny wzrost bezrobocia jest zjawiskiem sezonowym. W październiku zatrudnienie znalazło 18,3 tys. klientów służby, czyli o ok. 20 proc. (4,7 tys.) mniej niż we wrześniu.

W tym samym czasie 3,1 tys. pracodawców zgłosiło 13 tys. wolnych miejsc pracy. Największe zapotrzebowanie na pracowników odnotowano w przemyśle produkcyjnym (3,5 tys.), sektorze administracyjnym i usługowym (2,2 tys.), handlu (1,8 tys.) oraz budownictwie (1,7 tys.).

Najwięcej ofert zatrudnienia pojawiło się w Wilnie — 2,6 tys., Kownie 1,9 tys. oraz Kłajpedzie 900.

Sytuacja na rynku pracy pozostaje zróżnicowana regionalnie. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w rejonach ignalińskim (11,1 proc.), jezioroskim i kalwaryjskim (po 10,8 proc.), onikszтyńskim (10,6 proc.) oraz birżańskim (10 proc.).

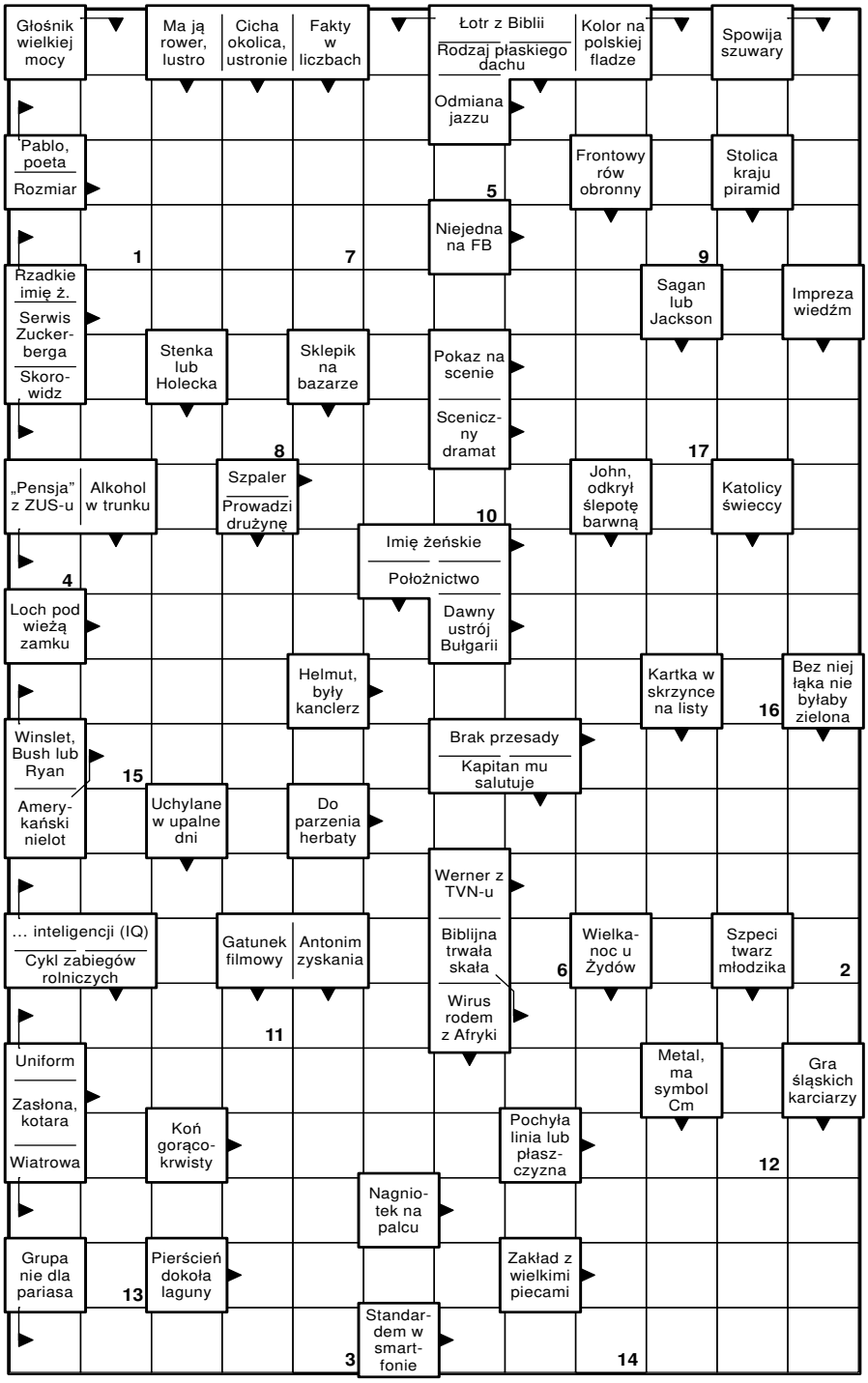
Najniższe bezrobocie występowało w Neryndze (2,7 proc.), Birsztanach (5,4 proc.), Elektrenach (5,7 proc.) i rejonie janiskim (5,9 proc.).

Dane wskazują, że mimo sezonowego spowolnienia rynek pracy pozostaje aktywny. Jednocześnie utrzymująca się inflacja nadal wpływa na koszty utrzymania mieszkańców Litwy.

Na dzień 1 listopada zatrudnionych było 1,47 mln osób, czyli o 0,01 proc. (105) więcej niż miesiąc wcześniej. Największy wzrost zatrudnienia odnotowano w edukacji, administracji publicznej i obronie, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej, a także w sektorze dostaw energii elektrycznej, gazu i pary. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Krzyżówka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 10-11 LISTOPADA

Poziomo: CZAPLA - SŁOIK - INSYGNIA - ANIOŁ - ENZYM - WŁASNOŚĆ - KANWA - ŻAŁOŚĆ - ILION - NETTO - KALISZ - JANINA - PASMO - LITERKA - SIEWKA - KAPKA - TWEED - MAJSTER - ALFA - ANION - CEBER - KASTRA - DOMARSZ - FILIP - ZAWODY - NAWA - OPUS - NONET - RELIKT - MYSZ - AKTA

Pionowo: DZIAŁKA - KALINA - EDISON - ANNA - ŁKANIE - JABOL - PSISKO - LITWOS - EMINEM - LYON - ŚCINEK - TARAPATY - NAGŁOŚĆ - SARACEN - RIKSZARZ - SIEĆ KIN - PAKT - OAZA - UŁAN - ALEJA - AWANS - WOLA - ZENIT - SOPEL - TROPIK - CITY - WOTUM - KEFIR - DUKT - MIANO - OSADA - ASYSTA

Hasło: Rozkosze gościnności

Uśmiechnij się!

Na lekcji fizyki nauczyciel pyta Jasia:
– Co to jest litr?
– To samo co kilogram, tylko na mokro panie profesorze.
***

Chłopak z dziewczyną na pierwszej randce. Dziewczyna, jak to zwykle bywa, zadaje mnóstwo pytań:
– A czy ty masz jakieś wady?
– Tak – odpowiada chłopak – jestem szczery.
– Wiesz co, ale mi się wydaje, że szczerość to nie wada...
– Nic mnie obchodzi co ci się wydaje.
***

Dentysta bada uzębienie pacjentki:
– Jakie piękne zęby! Czy to pani własne?
– Jak najbardziej, dałam za nie mnóstwo pieniędzy!
***

Kobieta chwali się sąsiadce:
– Doprowadziłam do tego, że mój mąż pali tylko po dobrym obiedzie.
– To pięknie! Kilka papierosów rocznie nikomu nie zaszkodzą...
***

– No, córeczko, pokażmy, jak się ładnie nauczyłaś nazw miesięcy:
– Sty...?
– Czeń!
– Lu...?
– Ty!
– A dalej sama!
– Rzec, cień, aj, wiec, piec, pień, sień, nik, pad i dzień!
***

Bokser siedzi na fotelu dentystycznym. Dentysta pyta:
– Czy przed wyrwaniem zęba mam zastosować znieczulenie?
– Jeśli chodzi o mnie, to niekoniecznie, ale jeśli chodzi o pana...
***

Podczas sprzątania na strychu, gość znalazł bardzo stary obraz. Postanowił sprawdzić, czy jest coś warty i zaniósł go do wyceny. Specjalista ogląda, zastanawia się i pyta:
– Słyszał pan o Vincencie van Goghu?
– Oczywiście! Któż by nie słyszał? – odpowiada podjarany koleś.
– No... On by tym nawet tyłka nie podtarł.

W CENTRUM KULTURY W RUDOMINIE
UL. WILEŃSKA 2
15 LISTOPADA
GODZ. 13:00
KONCERT Z OKAZJI
ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI
UROCZYSTOŚĆ Z OKAZJI NARODOWEGO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI, UPAMIĘTNIAJĄCA ODZYSKANIE PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI 11 LISTOPADA 1918 ROKU. PODCZAS WYDARZENIA ZABRZMIĄ PIEŚNI PATRIOTYCZNE, A PROGRAM KONCERTOWY PRZYBLIŻY HISTORIĘ, KULTURĘ I TRADYCJE NARODU POLSKIEGO.
Samorząd rejonu wileńskiego

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Kupię mieszkanie w Wilnie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.
Tel. +370 683 73159

Kupię działkę w r. wileńskim od 25 do 50 a graniczącą z lasem. Może być z budynkiem mieszkalnym i/lub gospodarczym.
Kontakt: +370 678 52359

Kupujemy las i ziemię. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu.
Tel. +370 606 01 125

USŁUGI

Wykonujemy wszelkie prace wykończeniowe wewnątrz pomieszczeń. 15 lat doświadczenia. Gwarancja na wykonane prace. Zakup i dostawa materiałów.
Tel. 0 636 019 84

Intensywne kursy języka litewskiego dla dzieci i dorosłych, w grupach oraz indywidualnie. Ul. Švitrigailos
Tel. +370 61949532

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.
Tel. +370 677 34 202

Finansowana przez państwo dzienna pomoc społeczna w domu w rejonie wileńskim. www.sidabronamai.lt, tel. +370 670 068 68

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja starych grobów i inne prace. Umowa. Gwarancja, www.gravas.lt
Tel. +370 670 06 868.

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże — od 14 euro.
Tel. +370 675 73 750

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy.
Tel. +370 686 866 68

KUPUJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

EDLONTA +370 655 94 840
siuvinejimas@edlonta.lt
www.siuvinejimoimperija.lt
Firma hafciarska
zatrudni pracownika
do linii produkcyjnej.
Wynagrodzenie — od 1300 euro brutto

TOWARY ELEKTRYCZNE:
■ Anteny ■ Odbiorniki
■ Narzędzia ■ Pulpity
■ Głośniki ■ Przewody
■ Akumulatory
www.taisykla.com
tel. +370 655 22 234

NAPRAWIAMY
• telewizory (LCD, plazmowe)
• komputery • monitory
• kamery wideo
• wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
• radiotelefony
• mikrofalówki, odkurzacze.
Wykonujemy skomplikowany remont.
Udzielamy gwarancji.
Vilnius, ul. Kauno 34
tel. +370 655 222 34
www.taisykla.com

KLION UAB
Autoserwis Klion szuka ślusarzy-mechaników. Firma o stabilnej długiej historii. Praca w przyjaznym kolektywie. **Wypłata od 1200 do 3500 euro, procent od wykonanych prac, do 50 proc.**
Kontakt: +370 685 040 80, info@klion.lt.

SKUPUJEMY ZŁOTO
Zerwany łańcuszek, pierścionek,
który się znudził, czy kolczyk bez pary?
Zamień nieużywane złoto lub srebro na gotówkę.
„Florinus" skupuje inwestycyjne złote
i srebrne monety oraz sztabki, wyroby jubilerskie, złom złota, srebra, platyny i palladu, a także złoto dentystyczne.
Wszystko to można przynieść do „Florinus" – specjaliści wycenią Państwa mienie i przedstawią ofertę skupu.
Salony „Florinus" znajdują się w Wilnie
(ul. Šeimyniškių 24), w Kownie (ul. Kaunakiemio 38 / ul. Karo ligoninės 6), w Kłajpedzie
(ul. Skerdėjų 12) oraz w Szawlach (ul. Dvaro 64).
Więcej informacji – florinus.lt.

TVP WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Studio Wilno”
07.20 „Zagadki zwierzogromadki”
07.35 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
08.30 „Ukryte skarby”
08.50 „Rozmowy (nie)wygodne”
09.20 „Polska i świat z historią w tle”
09.35 „Było, nie minęło”
10.00 S. dok. „Odwieczna przeszkoda”
10.25 „Info Wilno”
10.35 „Gra słów. Krzyżówka”
11.00 „Słownik polsko@polski”
11.25 „Bajnutki”
11.35 „Zagadki zwierzogromadki”
11.45 „Anna Dymna – spotkajmy się”
12.15 S. „M jak miłość”
13.00 S. dok. „Historie Solecznickie”
13.30 „Info Wilno”
13.40 „Rozmowa dnia”
13.55 „Profesor od serca” film dok.
14.45 „Daję słowo”
15.35 S. dok. „Pociąg do Polski”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Zagadki zwierzogromadki”
16.35 S. „Klan”
17.00 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Gra słów. Krzyżówka”
18.00 S. „Za marzenia”
18.45 „Notacje”
19.00 „Info Wilno”
19.25 „Studio Wilno”
19.45 S. „Na sygnale”
20.10 „Kresowe grody i rody”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.50 „Porozmawiajmy szczerze”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Info Wilno”
23.05 „Rozmowa dnia”
23.15 S. dok. „Historie Solecznickie”
23.40 „Notacje”
23.55 „Info Wilno”
00.15 „Studio Wilno”
00.40 „Było, nie minęło”

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Soko Köln”
9.45 S. „Die RosenheimCops”
10.30 S. „WaPo Berlin”
11.20 S. „Tandem”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Anthony Bourdain”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.20 „Czego nie mówić?”
16.30 S. „La Promesa – pałac tajemnic”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 „35 lat milczenia. Jak strzegliśmy wolności”
20.0 „Ośmiornica”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Program humorystyczne
22.30 S. „ Iris“
23.20 S. „Narcos”

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 „TAK i NIE”
7.30 „Poważne sprawy”
8.00 „Będzie wszystkiego”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Czarne serce”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
15.00 S. „Güller ve Günahlar”
16.00 Wiadomości
16.30 „TAK i NIE”
17.00 „U Edyty”
17.35 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Poważne sprawy”
20.00 „Za czy przeciwko?”
21.00 „Z jednej krwi”
21.30 Wiadomości
22.30 „Różowa Pantera 2“ komedia
00.20 S. „FBI”

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Kalendarz ogrodnika”
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio aktualności LRT
12.30 Przegląd Letnich Młodzieżowych Igrzysk Olimpijskich w Dakarze w 2026 roku
13.30 Kocham Litwę
15.05 „Wszystko jest jednością. Święty Jozafat“
16.00 „Mój paszport kłamie“
16.30 „Notatki przyrodnika“
17.00 Bez maski
17.45 „Raj dla pań”
18.30 Eliminacje do Mistrzostw Europy w koszykówce kobiet 2027
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.33 „Wieża z lodu” dramat
23.30 S. „Doc Martin”

6.00 „Świat według kobiet”
7.00 „KK2“
8.00 „Zagroda marzeń“
8.30 „BEZ TABU“
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dla dobra rodziny”
14.00 S. „Domenica Montero”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „BEZ TABU”
20.00 „Gliny”
21.00 „GoŽalgiri“
21.15 Mistrzostwa Euroligi
23.30 „Replikanci“ film fab.
01.45 „Ultimatum“ film fab.

BTV

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 „Kobra”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Nowy York”
12.30 S. „911”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Nowy York”
20.00 S. „Kobra”
21.00 „Śmiertelna głębia” film fab.
23.15 „Po zachodzie słońca” komedia
01.10 „Jestem gwiazdą”

lrytas.tv

06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo.
08.30 „Urodzony pod szczęśliwą gwiazdą”
09.30 Dzisiaj jest dużo pracy
10.30 S. „Nieodkryta Rosja”
11.30 Litwa na żywo
12.30 „Życie należy do ciebie” film dok.
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Życie w biznesie
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Chcę pracować
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.25 Litwa na żywo
21.25 S. „Nieodkryta Rosja ”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo

VIASAT

05.50 „Detektywi”
07.00 S. „Domek szczęścia”
08.00 S. „Walker, Texas Ranger”
10.00 S. „Alarm dla Cobra 11”
12.00 „Skazani”
13.00 „Prawo i porządek”
14.00 S. „Walker, Texas Ranger”
16.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
17.00 „Kobra”
19.00 „Skazani”
20.00 „Prawo i porządek”
21.00 „Pasażer“ film fab.
23.00 „Weekend w Tajpe“ dramat
01.15 „Prawo i porządek”

6.00 S. „Kakawa”
7.00 S. „Kiedy ktoś kocha bardziej”

8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Leila”
10.00 „Velvet”
11.00 S. „Einstein“
12.00 S. „Rezydent”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Zabójcze tropiki”
15.00 S. „Anupamaa“
15.35 S. „Mangal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 „Pierwsze randki”
19.00 S. „Rezydent”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Upadek”
23.10 S. „Zabójcze tropiki”

TVP 1

06.55 S. „Akacjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Dobre historie”
09.00 „Serwis Info”
09.25 S. „Zaraz wracam”
10.05 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes
13.40 „To się opłaca”
13.55 „Zwierzęta” film dok.
15.00 S. „Splątane losy”
16.00 „Serwis Info”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.05 S. „Klan”
19.40 S. „Akacjowa 38”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Ojciec Mateusz”
22.25 Sprawa dla reportera
23.30 S. „Klangor ”
00.40 S. „Gra z Cieniem”

TVP KULTURA

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Niedziela z...”
08.00 „Informacje kulturalne”
08.25 S. „Rawhide”
09.25 „Dzień z życia artysty”
10.00 S. „Rodzina Kanderów”
11.10 „Siedmiu wspaniałych” western
13.35 S. dok. „Reżyserzy”
14.25 „Którędy po sztukę”
14.40 S. „Czterdziestolatek”
15.50 „Szczęśliwy brzeg” dramat
17.40 S. „Rodzina Kanderów”
18.45 S. dok. „Tuż obok. O rzeźbie w przestrzeni publicznej”
19.00 „Kulturalni”
19.55 S. „Rawhide”
21.05 „Żegnaj, panie Haffmann” film fab.
23.15 „Hala odlotów”
00.15 „Zimna wojna” dramat
01.50 „Miara człowieka” dramat

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.30 „Słownik polsko@polski”
08.00 „Smaki świata”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.35 Stacja Innowacja
12.50 Przepis dnia
13.00 Serwis Info
13.10 „Ranczo Wilkowyje” komedia
14.50 „Poświęciłem wszystko, życie poświęciłem Jerzy Stuhr” film dok.
15.45 Słowo daję!
16.00 Serwis Info
16.20 „Zakochaj się w Polsce”
16.35 „Słownik polsko@polski”
17.00 „Tamte lata, tamte dni”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Tańcząca ze światem”
19.45 Panorama
20.20 „Niezwykłe miejsca”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Ranczo”
22.20 „Polonia 24. Tygodnik”
23.25 S. „Ekspedycja”
00.20 Panorama

TVP HISTORIA

07.10 „Był taki dzień”
07.15 „Słownik polsko@polski”
07.40 „Fake czy historia?”
08.15 S. dok. „Było, nie minęło”
09.50 S. „Polskie drogi”
11.15 „W kotle historii”
11.45 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.35 „Ex Libris”
12.55 S. dok. „Magiczny Adriatyk”
13.50 „Wojna światów” film dok.
15.10 S. „Polskie drogi”
16.40 „Sensacje XX wieku”
18.20 S. dok. „Portrety wojenne”
18.45 S. „Wojenne dziewczyny”
19.30 „Koło historii”
20.00 „Porucznik Robert Oszek – bohater Niepodległej” film dok.
20.45 „Flesz historii”
21.05 S. „Fałszerze. Powrót sfory”
21.50 „Piosenką przez historię”
22.05 „Wycinanki Pana N.” film dok.
23.00 „Klerycy w komunistycznej armii” film dok.
23.50 „Wycieczka” film dok.
00.40 „Sensacje XX wieku”

TRWAM

00:00 Listopadowy spacer
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:15 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
01:45 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
02:15 Wieluń był pierwszy
02:45 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
03:30 Bóg z nami
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Msza święta za Ojczyznę
07:00 János Esterházy. Niewymazana historia
08:00 Maria Okońska – kobieta, która miała w sobie ogień
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Aby we wszystkim Bóg był uwielbiony
09:35 Słowo życia
09:40 Jej misja trwa
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Na zdrowie
10:20 Bóg z nami
10:45 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość
11:00 Informacje dnia
11:15 Bawer Moja Walka
12:25 Myśląc Ojczyzna
12:35 Przyroda i ludzie
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Wykłady naukowe
13:50 Mateczniki Polskości
14:00 Męczennik za prawdę bł. ks. Antoni Rewera
14:20 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Miłość większa niż strach
16:35 Św. Józef patron na trzecie tysiąclecie
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Akademia prolife
17:20 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
18:30 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
19:30 Rozmowy niedokończone
20:25 Rodzinny Ogród Zoologiczny "Królestwo Stworzenia"
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Głos Polski
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Głos serca
23:45 Kapelani niepodległej

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów”
10.00 „Stare dobre rzeczy”
12.00 „Łowcy staroci”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
20.00 „Łowcy staroci”
21.00 „Stare dobre rzeczy”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

TVP WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Studio Wilno”
07.15 „Supełkowe ABC”
07.40 „Imbir i Cytryna”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.25 „Vito odkrywa Polskę”
08.55 „100 pytań do…”
09.40 „Było, nie minęło”
10.00 S. dok. „Odwieczna przeszkoda”
10.25 „Info Wilno”
10.35 „Gra słów. Krzyżówka”
10.55 „Moda na język polski”
11.20 „Supełkowe ABC”
11.50 „Kulturalnie mówiąc”
12.20 S. „Kolumbowie”
13.15 „Jeden dzień z życia”
13.30 „Info Wilno”
13.40 „Rozmowa dnia”
13.55 „Reportaż z regionu”
15.05 „Europa da się lubić”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Pasterz tysiąca zajęcy” film anim.
16.35 S. „Klan”
17.00 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Gra słów. Krzyżówka”
18.00 S. „Na dobre i na złe”
19.00 „Info Wilno”
19.25 „Studio Wilno”
19.45 S. „Na sygnale”
20.10 „Świadectwo”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 „80 milionów” film sens.
22.45 „Kryminalna Wileńszczyzna”
23.00 „Info Wilno”
23.05 „Rozmowa dnia”
23.20 S. „Ojciec Mateusz”
00.05 „To jest grane”
00.30 „Info Wilno”
00.55 „Studio Wilno”
01.15 „Było, nie minęło”
01.40 S. „Na dobre i na złe”

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Soko Köln”
9.45 S. „Die RosenheimCops”
10.35 S. „WaPo Berlin”
11.20 S. „Tandem”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Anthony Bourdain”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.20 „Czego nie mówić?”
16.30 S. „La Promesa – pałac tajemnic”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 „1000 cudów świata” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Złoty umysł
22.45 „Czy mi Kiedyś Zapomnisz?“ dramat
00.30 „Obiecująca. Młoda. Kobieta“ thriller

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 „TAK i NIE”
7.30 „Poważne sprawy”
8.00 „Hasło”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Czarne serce”
13.00 „Pan na chłopka”
14.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
15.00 S. „Güller ve Günahlar”
16.00 Wiadomości
16.30 „TAK i NIE”
17.00 „U Edyty”
17.35 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Koncert
21.00 „Pułapka“ thriller
23.10 „Kung Fu Games“ film fab.

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Granica”
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Studio aktualności LRT
12.30 Przegląd Letnich Młodzieżowych Igrzysk Olimpijskich w Dakarze w 2026 roku
13.30 „O świcie w dniu X”
14.00 „W sercu Litwin”
15.00 „Trójkąt. Niezwykłe rozmowy“
16.00 „Mój paszport kłamie“
16.30 „Notatki przyrodnika“
17.00 Bez maski
17.45 S. „Raj dla pań”
18.30 Legendy
19.30 Kulturowy rentgen
20.30 „Panorama”
21.00 Temat dnia
21.30 „Mnich i karabin“ komedia
23.20 „Cena wolności. Wolontariusze” film dok.
00.15 S. „Doc Martin“

6.00 „W świecie zwierząt”
6.30 „Zrób sam”
7.00 „Gliny“
8.00 „Poczuj smak Litwy“
8.30 „BEZ TABU”
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dla dobra rodziny”
14.00 S. „Domenica Montero”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
17.00 „Pomysły na dom z IKEA”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „To nie wypanda“ film anim.
21.30 „Wiadomości TV3”
22.30 „Bitwa o Ziemię“ film fab.
01.05 „Tani cwani“ dramat

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 „Kobra”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Nowy York”
12.30 S. „911”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Orły lombardu”
15.30 „Pod pokładem”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Nowy York”
19.00 S. „S.W.A.T. V”
20.00 S. „Kobra”
21.00 „Eliziusz” film fab.
23.10 „ Śmiertelna głębia” film fab.
01.25 „Pod pokładem”

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 R. Skučaitė – 95. Wiersze
09.00 Trzymajcie się
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 „Godzina TV Wolność“
15.30 „V. Adamkus – 100”
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Godzina z Valatką
17.30 Chcę pracować
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.30 Koncert
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Godzina z Valatką

06.00 „Detektywi”
07.00 S. „Domek szczęścia”
08.00 S. „Walker, Texas Ranger”
10.00 S. „Alarm dla Cobra 11”
12.00 „Skazani”
13.00 „Prawo i porządek”
14.00 S. „Walker, Texas Ranger”
16.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
17.00 „Kobra”
19.00 „Skazani”
20.00 „Gliny“
22.00 Gra „galvOK“
00.25 „Pasażer” film fab.

6.00 S. „Kakawa”
7.00 S. „Kiedy ktoś kocha bardziej”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Leila”

10.00 „Velvet”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Rezydent”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Zabójcze tropiki”
15.00 S. „Anupamaa“
15.35 S. „Mangal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 „Pierwsze randki”
19.00 S. „Rezydent”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Bergerac”
22.55 S. „Zabójcze tropiki”
23.55 S. „W śmiertelnej pułapce”

TVP 1

07.05 S. „Akacjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Agape Blisko Ciebie”
09.00 „Serwis Info”
09.25 „Okrasa łamie przepisy”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes
13.40 Magazyn Rolniczy
14.00 „Zwierzęta” film dok.
15.00 S. „Splątane losy”
16.00 Serwis Info
16.10 Reporterzy
16.35 Gra słów. Krzyżówka
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.05 S. „Klan”
19.40 S. „Akacjowa 38”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Pociąg widmo”
22.25 „Powrót na Ranczo”
23.00 „Abba w Studiu” koncert

TVP KULTURA

07.00 „Afisz kulturalny ekstra”
07.10 „Dobry tytuł”
07.45 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
08.20 S. „Rawhide”
09.25 „Tamte lata, tamte dni”
10.00 S. „Rodzina Kanderów”
11.15 „Wąchać kwiatki od spodu” czarna komedia
13.05 „Portrety” film dok.
14.10 „Na kredyt” film obycz.
14.50 „Pejzaż bez Ciebie” koncert
15.50 „U Pana Boga za miedzą” komedia
17.55 S. „Rodzina Kanderów”
19.05 „Tygodnik Kulturalny”
19.55 S. „Pamiętniki Sherlocka Holmesa”
21.05 „Słodki ptak młodości” film fab.
23.15 S. „Pitbull”
00.20 „Żegnaj, panie Haffmann” film fab.

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.30 „Jak żyje las...”
07.50 „Polacy Światu”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 Pytanie na śniadanie
12.35 „Skarbiec sztuki Lubelszczyzny”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „M jak miłość”
14.50 „Polonia 24. Tygodnik”
16.00 Serwis Info
16.10 „Korona Gór Polski”
16.40 „Pięknie przyprawiONA”
17.00 „Wybieram Polskę”
17.30 Transmisja Mszy Świętej
19.15 „Notacje”
19.45 Panorama
20.20 „Niezwykłe miejsca”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Na dobre i na złe”
22.20 S. „Na sygnale”
23.15 Szansa na sukces. Opole 2027

TVP HISTORIA

06.25 „Był taki dzień”
06.30 S. „Polskie drogi”
08.00 „Słownik polsko@polski”
08.25 „Fake czy historia?”
08.55 „Magiczne Podhale z Sebastianem KarpielemBułecką”
10.05 „Flesz historii”
10.30 S. „Polskie drogi”
11.50 „Saga prastarej puszczy” film dok.
12.45 S. dok. „Islandia: na granicy zimnej wojny”
13.35 „Bruce Willis, bohater kina akcji” film dok.
14.30 S. dok. „Historia kuchni polskiej”
15.10 „Myśliciele”
15.15 S. „Polskie drogi”
17.00 „Sensacje XX wieku”
19.00 „Był taki dzień”
19.05 S. „Wojenne dziewczyny”
19.45 „Wojownicy czasu”
20.20 „Kamienny ślad. Natolin” film dok.
21.10 „Żeby nie było śladów” dramat
23.45 „Historia w postaciach zapisana ”
01.35 „Sensacje XX wieku”

TRWAM

01:00 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
03:25 Rodzinny Ogród Zoologiczny "Królestwo Stworzenia"
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Głos Polski
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Uganda Ojca Adama
07:25 50 lat w Republice Konga
08:40 Zrozumieć wartość życia – rozmowa z dr Wandą Półtawską
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:40 Słowo życia
09:45 Jezusie, ulituj się nad nami!
10:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10:35 Święty na każdy dzień
10:45 Jestem mamą
11:00 Informacje dnia
11:15 Rozmowy niedokończone
12:10 Muzyczne chwile
12:25 Głos Polski
12:35 Natura et Homo
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Głos serca
14:05 Komarowska Wiktoria
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Drzwi do lasu
15:55 Słowo życia
16:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16:20 Mocni w Wierze
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Natura Obiektywnie
17:30 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
19:15 Westerplatte Młodych
20:00 Warto zauważyć… w mijającym tygodniu
20:30 Historie Starego Testamentu
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce
23:20 Przegląd Katolickiego Tygodnika "-Niedziela"
23:30 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów”
10.00 „Stare dobre rzeczy”
14.00 „Gorączka złota”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
20.00 „Renowatorzy”
21.00 „Codzienność służb granicznych”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

TVP WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Studio Wilno”
07.15 „Domisie”
07.40 „Rok w ogrodzie”
08.25 „Przepis dnia”
08.30 „Weterynarze z sercem”
09.00 „Pokolenia pokoleniom” film dok.
10.00 „Info Wilno”
10.25 S. „Gruby”
10.55 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
11.20 „Daję słowo – Maciej Orłoś”
12.05 „Porozmawiajmy szczerze”
12.35 S. „Plebania”
13.20 S. dok. „Mistrzowie”
14.10 „Polonia 24. Tygodnik”
15.10 S. „Komisarz Alex”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Info Wilno”
16.25 S. „Ojciec Mateusz”
17.10 „Haszta-gi tygodnia”
18.10 S. „Czas honoru”
19.00 „Info Wilno”
19.15 „Ewangeliarz Litewski”
19.30 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
20.00 „Przegląd Wileński”
20.10 „Jeden dzień z życia”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 „To jest grane”
21.30 „The Voice of Poland”
00.20 „Info Wilno”
00.35 „Muzyka na dobry wieczór”

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Historie rzeczy”
7.00 „1000 cudów świata”
8.00 „I gdzie dalej?”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
9.30 „Wiadomości. Pogoda”
9.35 „Dzień dobry, Litwo”
10.30 „Wiadomości. Pogoda”
12.00 „W pogoni za deszczem” film dok.
12.55 „Mroźna planeta II” film dok.
13.50 S. „Zabójcza układanka”
15.30 Wiadomości
15.45 Dajmy czadu!
17.00 Granica
17.30 Biegajmy z Litwą
18.30 Wiadomości
19.00 Euromaxx
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 „Kocham Litwę“
22.40 „Gattaca – Szok przyszłości“ thriller
00.25 „Mnich i karabin“ komedia

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Notatki przyrodnika”
6.30 „Dzieci tysiąclecia Litwy”
7.25 „Złoty umysł”
8.30 Encyklopedia Gustawa
9.00 Bądź zdrów!
9.30 „Kosmos. Ziemia. Człowiek”
10.00 „Co dobrego, sąsiedzie?”
10.30 Pahonia. Vytis. Historie życia Białorusinów mieszkających na Litwie
11.00 Jesteśmy z Ukrainy
11.30 Nasza Rosyjska ulica
12.00 W sercu Litwin
13.00 Gospodarstwa budzą się do życia
13.30 Odblaski
14.00 Koncert
15.30 „Ptaki wędrowne“
16.00 Opowieści o wspólnocie
16.30 Dzień kultury
17.00 Trójkąt. Niezwykłe rozmowy
18.00 „Taniec na pustyni” film dok.
19.00 Legendy
20.00 To jest kino
21.00 „Tolkien“ dramat
22.50 Euromaxx
23.05 „Hannibal“ dramat

3

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
8.30 „Zagroda marzeń“
9.00 „Świat zwierząt”
9.30 „Zrób sam”
10.00 „Czary Kotryny”
10.30 „Poczuj smak Litwy”
11.00 „Zmieniająca się planeta” film dok.
12.15 „Sekrety dzikich zakątków Chin“ film dok.
13.30 „Poznaj moich rodziców“ komedia
16.00 „Speed: Niebezpieczna prędkość“ dramat
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „galvOK“
22.00 „Złap mnie, jeśli potrafisz“ thriller
00.55 „Mordercze starcie“ dramat

BTV

6.00 „Akumulatory”
7.00 „Lotnisko na Alasce”
8.00 „Realna mistyka”
9.00 „Gry Tytanów”
10.00 „Orły lombardów”
11.00 S. „Wyścig dookoła świata”
12.00 S. „Akumulatory”
13.00 „Lotnisko na Alasce”
14.00 „Kuchenne koszmary”
15.00 „Jedziemy zarobić”
16.00 „Ale numer!”
16.30 Mistrzostwa LKL „Šiauliai“ – „Gargždai“
19.00 Mistrzostwa LKL „NevėžisPaskolų klubas“ – „Juventus“
21.30 „Ostatnie starcie” film fab.
23.35 „Eliziusz” film fab.

lrytas.tv

06.00 „Ameryka – wielka podróż” film dok.
08.00 „Przekrój czasu” film dok.
08.30 „Wyprawa do bałtyckich miejsc świętych” film dok.
09.00 „Historia na żywo”
09.30 Chcę pracować
11.00 „Trzymajcie się”
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 „Dziś bierze”
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 „Życie należy do ciebie”
17.00 „Życie w biznesie” film dok.
17.30 „Rozmowy nad morzem”
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 „Rozmowy nad morzem”
19.00 Koncert
20.00 Wiadomości
20.30 „Moja maleńka żona” film fab.
22.30 Wiadomości
23.00 „Ameryka – wielka podróż” film dok.

VIASAT

06.30 S. dok. „Najgorszy kucharz świata”
7.30 „Piekielna droga”
8.30 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Autopilot”
10.30 „Gaz do dechy”
11.00 „W krainie wielkich kotów” film dok.
12.00 „Najgorszy kucharz świata“
13.00 „Piekielna droga”
14.00 Mecz URBONKL
16.00 „Magazynowe wojny”
18.00 „Gwiazdy lombardu”
19.00 Wyspa pokus
20.30 „Hipsterzy na targu: Teksas” komedia
21.00 „Gaz do dechy”
22.00 „Nagrody M.A.M.A.”

1

6.00 S. „Niewidoma”
6.30 Bitwa ekstrasensów
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Zemsta“
11.00 „Uczty za grosze z Jamiem”
12.00 S. „Śledztwa siostry Bonifacji“
13.00 S. „Śmierć w raju”
15.30 S. „Wspaniały wiek”
17.40 S. „Zabójstwo w ... Murder in the Green Perigord”

19.45 S. „Genialna Morgane”
21.00 S. „Pod osłoną mroku”
22.40 S. „Milczący świadek”

TVP 1

06.25 Pytanie dnia
06.45 Okno na Świat
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.55 S. „Ranczo”
10.45 S. „Felicita”
12.05 „Dobre strony”
12.25 S. „Ojciec Mateusz”
13.10 „Domowe patenty”
13.15 „Między Pokoleniami”
13.55 „Gwiazdy w południe”
15.15 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa
15.25 Okrasa łamie przepisy
16.00 Rolnik szuka żony
17.00 Zaraz wracam
18.00 „Teleexpress”
18.35 S. „Ojciec Mateusz”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 Program informacyjny
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 Piłka nożna Liga Narodów 2026/27
00.15 „Pat Garrett i Billy Kid” film fab.

TVP KULTURA

07.05 „Unity” – koncert
08.35 „Od ucha do ucha”
09.10 „U Pana Boga za miedzą” komedia
11.15 S. „Kosmos 1999”
12.20 „Alina Ślesińska w Ghanie. Projekt artystyczny”
12.55 „Churchill. Krew, pot i farby olejne” film dok.
14.05 „Dzień z życia artysty”
14.45 „Lalka” film fab.
17.35 S. „Czterdziestolatek”
18.35 „Tamte lata, tamte dni”
19.15 „Wąchać kwiatki od spodu” czarna komedia
21.00 „Ferrari” film fab.
23.20 „EnergaCAMERIMAGE 2026”
23.45 „Open’er Festival 2026”
01.25 „Słodki ptak młodości” film fab.

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.30 „Kulturalni”
08.15 Turystyczna Jazda
08.30 „Pytanie na śniadanie”
11.50 „Żubry wczoraj i dziś” film dok.
12.30 „Podróże z historią”
13.05 „Awantura o Basię” film anim.
14.15 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
14.45 S. „Na dobre i na złe”
15.35 S. „Na sygnale”
16.35 „Okrasa łamie przepisy”
17.05 „Europa da się lubić”
18.00 „Teleexpress”
18.25 S. „M jak miłość”
19.20 S. „Czterdziestolatek”
20.10 Wodecki Twist
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.20 S. „Archiwista”
23.00 „Daję słowo”
23.50 „Stawka większa niż życie”

TVP HISTORIA

07.10 „Był taki dzień”
07.15 „Sprawdzamy”
07.40 „Ex Libris”
08.00 „Flesz historii”
08.20 „Z Andrusem po Galicji”
09.35 „Było, nie minęło”
10.00 S. „Wojna domowa”
11.15 „Polska i świat z historią w tle”
11.35 S. dok. „Odnaleźć Zaginione”
11.55 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.50 S. dok. „Magiczny Adriatyk”
13.45 „Triest – miasto o wielu przydomkach” film dok.
14.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
14.35 „Jak smakuje Polska?”
15.10 „Flesz historii”
15.30 „Klucznik” dramat
16.50 „Prasa donosi”
16.55 S. dok. „Polskie wynalazki”
17.40 „Tajemnice kultowych seriali”
18.25 „Ex Libris”
18.45 S. „Noce i dnie”
19.35 „Był taki dzień”
19.40 „Władysław hr. Zamoyski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr” film dok.
20.40 „Burmistrz Niepodległości” film dok.
21.35 „Les Milles” dramat wojenny
23.20 „Żeby nie było śladów” dramat
01.55 „Historia w postaciach zapisana”

TRWAM

00:30 Muzyczne chwile
00:45 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Westerplatte Młodych
02:55 Święty na każdy dzień
03:00 Warto zauważyć… w mijającym tygodniu
03:30 Historie Starego Testamentu
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Natura Obiektywnie
06:25 Wykłady naukowe
06:55 Muzyczne chwile
07:10 Dzieci Andersa – Powrót do Afryki
08:15 Słowo życia
08:20 Święty na każdy dzień
08:25 Sól ziemi
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Westerplatte Młodych
10:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
11:00 Informacje dnia
11:15 Retrospekcja
11:20 Muzyczne chwile
11:35 Słowo życia
11:40 Polski Punkt Widzenia
12:00 Kropelka radości
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Warto zauważyć… w mijającym tygodniu
13:50 Natura Obiektywnie
14:10 Ocalić od zapomnienia
14:20 Nadzieja
14:50 Przegląd Katolickiego Tygodnika "Niedziela"
15:00 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
16:05 Święty na każdy dzień
16:15 Mateczniki Polskości
16:30 Wierzę w Boga
17:00 Informacje dnia
17:10 Historia PL
18:00 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
19:45 Muzyczne chwile
20:00 Człowiek bez twarzy
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Manna z Nieba
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Warto być ojcem
23:15 Głos serca

Discovery CHANNEL

7.00 „Jak to jest zrobione?”
9.00 „Europejscy kierowcy ciężarówek”
10.00 „Najlepszy garaż”
12.00 „Warsztat naprawczy“
13.00 „Legendarne motocykle”
14.00 „Niezwykłe samochody”
16.00 „Program o przetrwaniu”
18.00 „Alaska”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Złota gorączka”
23.00 „Nadzy i przestraszeni”

TVP WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.45 „Porozmawiajmy szczerze”
07.10 S. „Gruby”
07.40 S. anim. „Figu Migu na planecie Czochras”
08.05 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
08.35 „Przegląd Wileński”
08.45 „Jeden dzień z życia”
09.00 „W duchu niezależności” film dok.
09.50 „Notacje”
10.05 „Detektyw Literka”
10.25 „Studio Raban”
10.50 „Moda na język polski”
11.10 „62. KFPP w Opolu”
12.20 S. „Plebania”
13.10 „Okrasa łamie przepisy”
13.35 „Ewangeliarz Litewski”
13.50 „Słowo na niedzielę”
14.00 Transmisja Mszy Świętej
15.10 „Pułkownik Kwiatkowski” komediodramat
17.50 „Przegląd Wileński”
18.05 S. „Zaraz wracam”
18.55 „Europa da się lubić”
19.45 „Niedziela z...”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 S. „Stawka większa niż życie”
21.55 „Haszтagi tygodnia”
23.00 „Gabi Drzewiecka zaprasza”
23.45 „The Voice of Poland”

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Litwin w sercu”
7.00 „To jest kino”
7.30 „Dzień kultury”
8.00 „Myśli niedzielne”
8.30 „Żyć na wsi jest dobrze”
9.00 „Kalendarz ogrodnika”
9.30 „Notatki przyrodnika”
10.00 „Encyklopedia Gustavo”
10.30 „Litewskie dzieci milenijne”
11.30 S. dok. „Dzieci zwierząt”
12.00 S. dok. „Planeta Ziemia“
12.50 S. dok. „Ukryte cuda europejskiej przyrody“
13.40 S. „Agatha Christie: Poirot“
15.30 Wiadomości
15.45 Euromaxx
16.00 Detektywi historii
17.00 Wieczór z Audriusem Giržadasem
18.00 Rowerowe show
18.30 Wiadomości
19.00 Okno na władzę
19.30 „Tydzień”
20.30 Panorama
21.00 S. „La favorita 1922“
21.45 „Testament młodości“ dramat
23.50 „ Obiecująca. Młoda. Kobieta” thriller

6.55 „Wyluzuj, ScoobyDoo!“ film anim.
7.25 S. anim. „Tom i Jerry”
8.50 „Agent Cody Banks“ komedia
10.55 „Czego pragnie dziewczyna” komedia
13.05 „Gdzie Jesteś Bernadette“ komedia
15.25 „Legalna blondynka“ komedia
17.20 „Teleloto”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Gwiezdne duety“
22.00 „Granica mroku” dramat
00.35 „Eagle Eye” thriller

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Dzień kultury”
6.30 „Euromaxx”
7.00 „Detektywi historii”
8.00 S. anim. „Smerfy“
8.35 S. anim „Bluey“
9.00 Droga
9.30 Wiara i życie
10.00 7 dni Kowna
10.30 Menora
11.00 Odpust ku czci Matki Bożej Ostrobramskiej. Transmisja Mszy Świętej
12.20 „Pełna łaski” film dok.
12.50 Myśli świąteczne
13.20 S. „Hetty Feather“
14.20 „Mów mi Dave“ komedia
15.50 Eliminacje do Mistrzostw Europy w koszykówce kobiet 2027
18.00 Kocham Litwę
19.30 Notatki przyrodnika
20.00 Program sportowy
20.30 Panorama
21.00 Gen ciekawości
21.10 Łyżwiarstwo figurowe
22.45 Euromaxx
23.00 Łyżwiarstwo figurowe
01.00 S. „Hannibal“

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas. Hiszpania”
10.00 „Świat według kobiet”
11.00 „Zagroda marzeń”
12.00 „Zmieniająca się planeta” film anim.
13.10 „Epoka lodowcowa“ film dok.
14.20 „Wielkie koty“ film dok.
15.30 „Ekskluzywne smaki” film dok.
16.30 „David Rocco's Eating Dirty“
17.30 „Ile kosztuje każda sztuka?“
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Zatrucie“ dramat
21.20 „Skłóceni z życiem“ dramat
23.10 „Niebezpieczna dzielnica“ film fab.

BTV

6.00 „Akumulatory”
7.00 „Lotnisko na Alasce”
8.00 „Ale numer!”
8.30 „Róg Tura”
9.00 Program sportowy
10.00 „Orły lombardu”
10.30 S. „Wyścig dookoła świata”
12.00 S. „Akumulatory”
13.00 „Lotnisko na Alasce”
14.00 „Kuchenne koszmary”
15.00 „Chodźmy zarobić trochę pieniędzy”
16.00 „Ale numer!”
16.30 Mistrzostwa LKL „Žalgiris“ – „Neptūnas“
19.00 Mistrzostwa LKL „Rytas“ – „Hipocredit “
21.30 „Sanktuarium” film fab.
23.35 „Ostatnie starcie” film fab.

lrytas.tv

06.00 „Ameryka – wielka podróż” film dok.
08.00 „Tekst i obraz” film dok.
08.30 „Historia na żywo” film dok.
09.00 Dziś bierze
10.00 W świecie koszykówki
11.00 Kod zdrowia
12.00 „Liga Talentów Muzycznych“
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 24/7
17.30 Anatomia mieszkania
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 W świecie koszykówki
19.00 TV Wolność
20.00 Wiadomości
20.28 Pogoda
20.30 „Godzina z Valatką“
21.30 24/7
22.30 Wiadomości
23.00 „Ameryka – wielka podróż” film dok.

06.25 „Najgorszy kucharz świata”
7.30 „Piekielna droga”
8.30 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe ”
9.30 „Haczyk na jednym końcu”
10.00 „Zwiadowca przeszłości”
10.30 „Egaz do dechy”
11.00 „Wszystko jest mierzone”
11.30 „Wielka Dziesiątka:
12.00 „Najgorszy kucharz świata”
13.00 Piekielna droga
14.00 „Poważne klęski żywiołowe”
16.00 „Wojny magazynowe”
18.00 „Gwiazdy lombardu“
19.30 „Pod pokładem“
20.30 „Jubileusz milionera” komedia
22.30 „NBA przegląd”
23.00 Mistrzostwa NBA „Lakers“ – „Suns“

6.00 „Niewidoma”
6.30 Bitwa ekstrasensów
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Zemsta“
11.00 „Stanley Tucci: W poszukiwaniu włoskich smaków”
12.00 S. „Śledztwa siostry Bonifacji“

13.00 Pozdrowienia
15.30 „Wspaniały wiek”
17.45 S. „Zabójstwo w ... Murder at Paris Open”
19.40 S. „Genialna Morgane”
21.00 S. „Smak zbrodni“
22.40 „Szefowie wrogowie“ komedia
00.50 S. „Pod osłoną mroku”

TVP 1

06.25 „Sprawa dla reportera”
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.55 „Słowo na niedzielę”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.30 „Ojcowski Park Narodowy” film dok.
10.05 S. „U Pana Boga w ogródku”
11.00 S. „Ojciec Mateusz”
12.00 S. „Komisarz Alex”
12.55 Między ziemią a niebem
13.00 Anioł Pański
13.15 Między ziemią a niebem
13.45 „Taize – Dom serca”
14.05 BBC w Jedynce
15.10 „Opowieści o niedźwiadku” film dok.
15.25 Rolnik szuka żony
15.45 Alternatywy
17.00 „Zaraz wracam”
18.00 „Teleexpress”
18.35 „Daję słowo”
19.25 „Minuta dla Twojego bezpieczeństwa”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Gra z Cieniem”
22.25 S. „Rolnik szuka żony”
23.45 „Ślubne wojny” komedia

TVP KULTURA

07.00 „Trzymaj się swoich chmur”
08.05 „Rozmowy (nie)wygodne”
08.45 „Od ucha do ucha”
09.00 „Liturgie i nabożeństwa”
10.00 „Przystań nad Biblią”
10.20 „Mistrzowskie brzmienie. Dziedzictwo Häusslerów” film dok.
10.55 S. „Pamiętniki Sherlocka Holmesa”
12.05 S. „Kosmos 1999”
13.05 „Dom kobiet”
14.55 „Zorro” film przygodowy
17.05 S. „Czterdziestolatek”
18.15 „Niedziela z… ”
19.00 „Ślepy bokser” film TVP
20.00 „Czterdzieści lat minęło… podwójnie”
21.10 „Reguła milczenia” dramat
23.20 „Porozmawiajmy szczerze”
00.00 „Więcej niż fikcja”
01.35 „Noc krótkich filmów” – Tata i butelki

TVP POLONIA

07.00 „Panorama ”
07.30 „Rodzinka.pl”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
11.30 „Z biegiem Nidy”
11.55 „UNESCO: Skarby Polski”
12.25 Makłowicz w podróży
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.55 Słowo na niedzielę
14.00 Transmisja Mszy Świętej
15.15 „Jadzia” komedia
17.00 Cafe Fogg
18.00 Teleexpress
18.25 S. „M jak miłość”
19.20 „Do śmiechu”
20.10 Laskowik & Malicki
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.20 S. „Komisarz Alex”
22.15 „Wichry Kołymy" dramat
00.10 „Gabi Drzewiecka zaprasza”

TVP HISTORIA

06.50 „Był taki dzień”
06.54 „Sprawdzamy”
07.15 „Fake czy historia?”
07.50 S. dok. „Podróże z historią”
09.15 „Debata”
09.55 S. „Wojna domowa”
11.20 „Historia kuchni polskiej”
12.00 S. dok. „Wojownicy czasu”
12.30 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.25 „Saga prastarej puszczy”
14.15 „W sercu Ameryki”
15.10 „Ex Libris”
15.30 „Les Milles” dramat wojenny
17.15 „Tajemnice samolotów prezydenckich” film dok.
18.05 „Przepis na sukces” film dok.
18.45 „Flesz historii”
19.05 S. „Noce i dnie”
20.00 „Myśliciele”
20.05 „Bruce Willis, bohater kina akcji” film dok.
20.55 „Sienkiewicz mniej znany” film dok.
21.45 „Narodziny polskich skrzydeł” film dok.
22.35 „Polskie 100 lat”
23.00 „Klucznik” dramat
00.20 S. „Boża podszewka II”
01.15 „Porwani za młodu”

TRWAM

00:00 Odpowiedzialni za Kościół
00:30 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
02:00 Słowo życia
02:05 Święty na każdy dzień
02:15 Kapelani niepodległej
03:30 Manna z Nieba
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Polski Punkt Widzenia
05:40 Odpowiedzialni za Kościół
06:05 Ty idź pierwszy!
07:00 Jestem mamą
07:15 Mocni w Wierze
07:40 Muzyczne chwile
07:50 Regał
08:15 Zostaliśmy z Bogiem, Panie Pułkowniku
08:45 Ocalić od zapomnienia
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Słowo życia
09:05 Polski Punkt Widzenia
09:25 Święty na każdy dzień
09:30 „Mazurek Dąbrowskiego” – od piosenki żołnierskiej do hymnu narodowego
10:00 Prymas Stefan Wyszyński
10:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
10:15 Manna z Nieba
10:25 Przegląd Katolickiego Tygodnika "Niedziela"
10:30 Msza święta z Jasnej Góry
11:30 Serial z życia Jezusa
12:00 Głos serca
12:45 Solidarność narodziny Wolności
13:00 Papież Polak do Rodaków
13:35 Rotmistrz Pilecki Ofiarowanie
15:35 Kolor Boga
16:00 Wieś to też Polska
17:00 Informacje dnia
17:10 Koncert życzeń
17:30 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
18:15 Natura et Homo
18:45 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Baśniowy teatr lalek
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru
23:00 Mocni Jego mocą
23:30 Muzyczne chwile
23:45 Podróż Apostolska Ojca Świętego Leona XIV do Urugwaju, Argentyny i Peru

Discovery CHANNEL

7.00 „Jak to jest zrobione?”
9.00 „Mistrzowie samochodów”
11.00 „Amerykańscy drwale”
12.00 „Amerykańskie motocykle“
13.00 „Łowcy starociˮ
15.00 „Męskie zajęcia”
18.00 „Niebezpieczne budowy”
19.00 „Miłośnicy małych domów”
20.00 „Program o przetrwaniu”
21.00 „Ważne wydarzenia”
23.00 „Akta NASA”

TVP WILNO

06.30 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
06.55 „Przegląd Wileński”
07.05 „Zapomniani, odzyskani”
07.15 „Hulahoo – Co jest zdrowe?”
07.20 S. anim. „Bolek i Lolek wyruszają w świat”
07.30 „Operacja zdrowie”
08.00 „Super Gary. Gotuj z Bosacką!”
08.25 „Polskie Parki Narodowe” film dok.
08.50 „Haszta-gi tygodnia”
09.50 „Było, nie minęło”
10.15 „Którędy po sztukę”
10.25 „Info Wilno”
10.35 „Gra słów. Krzyżówka”
10.55 „Powiedz to po polsku”
11.00 „Słownik polsko@polski”
11.25 „Detektyw Literka”
11.40 „Hulahoo – Co jest zdrowe?”
11.50 „Porozmawiajmy szczerze”
12.15 S. „M jak miłość”
13.00 „Marzyciele”
13.20 „Niezwykłe miejsca”
13.30 „Info Wilno”
13.40 „Rozmowa dnia”
13.55 „Pokolenia pokoleniom” film dok.
14.45 „Kulturalni”
15.25 „Powiedz to po polsku”
15.30 „Stacja Arktyka”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Detektyw Literka”
16.35 S. „Klan”
17.00 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Gra słów. Krzyżówka”
18.00 S. „1920. Wojna i miłość”
18.45 „Jeden dzień z życia”
19.00 „Info Wilno”
19.25 „Studio Wilno”
19.45 S. „Na sygnale”
20.10 „Ewangeliarz Litewski”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Kolumbowie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Info Wilno”
23.05 „Rozmowa dnia”
23.15 „Marzyciele”
23.35 „Jeden dzień z życia”
23.50 „Info Wilno”
00.10 „Studio Wilno”
00.35 „Było, nie minęło”

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
8.50 „Nie mów „potem”. Historie pacjentów chorych na raka i ich bliskich”
9.00 S. „Soko Köln”
9.45 S. „Die RosenheimCops”
10.30 S. „WaPo Berlin”
11.20 S. „Tandem”
12.15 „Zgaduj i zgaduj”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.10 S. dok. „Anthony Bourdain”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.25 „Nie mów „potem”. Historie pacjentów chorych na raka i ich bliskich
16.30 S. „La Promesa – pałac tajemnic”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 Historie rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Program dyskusji
22.30 S. „Iris“
23.20 S. „Narcos”

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 „TAK i NIE”
7.30 „Muzyczni detektywi”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Czarne Serce”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 „Miłość od pierwszego wejrzenia”
15.00 S. „Güller ve Günahlar”
16.00 Wiadomości
16.30 „TAK i NIE”
17.00 „U Edyty”
17.35 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Poważne sprawy”
20.00 „Od...do...”
21.00 „Z jednej krwi”
21.30 Wiadomości
22.30 „Gorący pościg“ komedia
00.20 S. „FBI”

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 Rowerowe show
6.30 „Poranne dźwięki”
9.00 Studio Aktualności LRT
12.30 Menora
13.00 7 dni Kowna
13.30 Koncert
15.00 Legendy
16.00 Mój paszport kłamie
16.30 „Notatki przyrodnika“
17.00 Bez maski
17.45 S. „Raj dla pań”
18.30 Euromaxx
18.45 Turniej piłkarski Liga Narodów UEFA
21.00 S. dok. „Detektyw archiwalny”
22.20 „Pełna łaski“ film dok.
22.50 Niezapomniane Wilno
23.30 To jest kino
23.30 S. „Doc Martin“

6.00 „Czary Kotryny”
6.30 Gra „galvOK“
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dla dobra rodziny”
14.00 S. „Domenica Montero”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „BEZ TABU“
20.00 „Vytaro ferma“
22.30 „Wszystkie imiona Boga” film fab.
00.45 S. „La Brea 2“

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Kobra”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Nowy York”
12.30 S. „911”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Nowy York”
19.00 S. „S.W.A.T. V”
20.00 S. „Kobra”
21.00 „Natręt” thriller
23.05 „Sanktuarium” dramat

lrytas.tv

05.00 „Życie należy do ciebie”
05.30 „Cząsteczka Litwy” film dok.
06.00 „V. Adamkus – 100”
06.30 24/7
7.30 Godzina z Valatką.
08.30 „Urodzony pod szczęśliwą gwiazdą”
9.30 TV Wolność
10.30 S. „Nieodkryta Rosja“
11.30 24/7
12.30 „Pytanko”
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Chcę pracować
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 W świecie koszykówki
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 TV Wolność
20.00 Reporter
20.25 Litwa na żywo
21.25 S. „Nieodkryta Rosja”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo

05.50 „Detektywi”
07.00 S. „Domek szczęścia”
08.00 S. „Walker, Texas Ranger”
10.00 S. „Alarm dla Cobra 11”
11.00 „Wielka Dziesiątka”
12.00 „Skazani”
12.30 „Formula 1”
13.00 „Prawo i porządek”
14.00 S. „Walker, Texas Ranger”
16.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
17.00 „Kobra”
19.00 „Skazani”
20.00 „Prawo i porządek”
21.00 „1917“ dramat
23.10 „Bez wyjścia” dramat

6.00 S. „Kakao”
7.00 S. „Zatraceni w miłości”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Leila”
10.00 „Velvet”
11.00 S. „Einstein“
12.00 S. „Rezydent”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Zabójcze tropiki”
15.00 S. „Anupamaa“
15.35 „Mangal Lakshmi“
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 „Pierwsze randki”
19.00 S. „Rezydent”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Le danseur de verre”
22.40 S. „Zabójcze tropiki
23.50 S. „Zabójczy koktajl“

TVP 1

07.10 S. „Akacjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Studio Raban”
09.00 „Serwis Info”
09.25 „Zaraz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 Rok w ogrodzie Extra
13.50 „BBC w Jedynce”
15.00 S. „Splątane losy”
16.00 „Serwis Info”
16.10 Reporterzy
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.05 S. „Klan”
19.40 S. „Akacjowa 38”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Felicita”
21.55 „Książka wszystkich rzeczy” spektakl
23.50 „Paczka do Gruzji” film dok.
00.55 „Balans bieli”

TVP KULTURA

07.00 „Kolekcja – Franciszka Themerson”
07.20 „Kulturalni”
08.15 „Dom moich synów” film TVP
09.30 „Tamte lata, tamte dni”
10.10 S. „Rodzina Kanderów”
11.15 „Cham” film TVP
12.50 „Churchill. Krew, pot i farby olejne” film dok.
14.05 S. „Kosmos 1999”
15.10 „Lalka” film fab.
18.00 S. „Rodzina Kanderów”
19.15 „Dobry tytuł”
19.55 S. „Rawhide”
21.00 „Frankenstein” horror
23.15 „Reguła milczenia” dramat
01.20 „Sen Sułtany” film anim.

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.30 „Kościoły pokoju. Tylko z drewna i gliny”
08.00 Gwiazdorska kuchnia Ani
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.30 „Zaginione? Ocalone?”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Blondynka”
14.50 S. „Zmiennicy”
16.00 Serwis Info
16.10 „100 pytań do...”
17.00 S. „Pan Mama”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Słownik polsko@polski”
19.45 „Panorama”
20.20 „Niezwykłe miejsce”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Wojenne dziewczyny”
22.15 S. „Dom”
23.40 Kabaretowe Naj

TVP HISTORIA

07.10 „Był taki dzień”
07.15 „Słownik polsko@polski”
07.40 „Fake czy historia?”
08.15 „Było, nie minęło”
09.45 „Ex Libris”
10.05 S. „Polskie drogi”
11.50 „W kotle historii”
12.20 S. dok. „Ukryte serce Irlandii”
13.10 „Triest – miasto o wielu przydomkach” film dok.
13.55 „Władysław hr. Zamoyski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr” film dok.
14.55 „Był taki dzień”
15.00 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”
15.50 „Wycinanki Pana N.” film dok.
16.45 „Flesz historii”
17.05 „Sensacje XX wieku”
19.25 S. „Wojenne dziewczyny”
20.10 „Było, nie minęło”
20.35 „Ex Libris”
20.55 „Narodziny polskich skrzydeł” film dok.
21.45 S. „Fałszerze. Powrót sfory”
22.30 „Na bitewnym szlaku”
22.55 „Rzeczpospolita Zakopiańska” film dok.
23.40 „Sienkiewicz mniej znany” film dok.
00.30 „Sensacje XX wieku”
TVP HISTORIA 2

TRWAM

01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Sól ziemi
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Msza święta z Jasnej Góry
03:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Leonem XIV
03:15 Rozmowy niedokończone
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Tam, gdzie Bóg płacze
06:10 Sanktuaria polskie
06:30 Odpowiedzialni za Kościół
07:00 Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego. Opactwo Heiligenkreuz
07:50 Lotte małopolska Inka wczoraj i dzisiaj
08:55 Adwent na serio
09:00 Informacje dnia
09:15 Wieś to też Polska
10:15 Słowo życia
10:20 Mateczniki Polskości
10:30 Baśniowy teatr lalek
10:55 Święty na każdy dzień
11:00 Informacje dnia
11:15 Rozmowy niedokończone
12:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
12:30 Warto być ojcem
12:45 Muzyczne chwile
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Droga Ojca Łukasza
14:00 Wszystkim i wszędzie
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Wykłady z Kongresu "Katolicy a cielesność"
16:00 Powstańczym śladem
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Sanktuaria polskie
17:30 Porady Medyczne Bonifratrów
18:00 Świadkowie
18:30 Moja parafia
18:55 Adwent na serio
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Poznajemy Polskę
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Głos serca
23:45 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat

Discovery CHANNEL

7.00 „Mistrzowie samochodów”
9.00 „Jak to działa?”
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
12.00 „Łowcy staroci”
17.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Program o przetrwaniu”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

Podatek od śniegu i opłata za nocny ślub

Włoskie władze przeprowadzają czystkę w przepisach. W ostatnim czasie anulowano 30 tys. praw z czasów monarchii. Rząd Giorgii Meloni uchylił między innymi podatek od śniegu, opłatę za ślub nocą i dekret w sprawie konfiskaty czworonogów dla potrzeb armii. Do 2023 r. obowiązywał dekret z o utworzeniu Królewskiego Przedsiębiorstwa Monopolu Bananowego pod kontrolą Ministerstwa ds. Kolonii, aby zarządzać importem i sprzedażą tych owoców. Wśród prawdziwych „pereł" uchylono wprowadzony w Apulii podatek od śniegu. Tam pada on rzadko i dlatego często sprowadzano go z pobliskich terenów górskich.
Fot. Magnific.com

Kulinarny eksces z USA za ponad 200 dolarów

Kanapka — potrawa, która wydaje się być symbolem prostoty i codzienności. Okazuje się jednak, że na świecie można znaleźć kanapki, które swoją ceną przyprawiają o zawrót głowy nawet największych smakoszy. Quintessential Grilled Cheese, serwowana za 214 dolarów w nowojorskiej restauracji – to najdroższa kanapka świata, która ustanawia nowe standardy luksusu na talerzu.
Sekret tkwi w składnikach. Biały chleb, z którego przygotowuje się kanapkę, to nie zwykły wypiek — pochodzi z piekarni, gdzie do ciasta dodaje się jadalne złoto 24-karatowe oraz kultowego szampana Dom Perignon.
Ser, który ląduje pomiędzy kawałkami złocistego pieczywa, to „caciocavallo podolico" — wyjątkowy, włoski ser dojrzewający przez 10 lat, produkowany z mleka niezwykle rzadkiej rasy krów. Do najdroższej kanapki świata serwowany jest domowy sos pomidorowy, przygotowany z pomidorów San Marzano, które rosną pod wulkanem Wezuwiusz.

Spada średnia temperatura ciała człowieka

Średnia temperatura ciała współczesnego człowieka się obniża. Powodem mogą być lepsze warunki życia oraz postęp medycyny.
Powszechnie uważa się, że zdrowy człowiek powinien mieć temperaturę ciała na poziomie ok. 37°C. Taką wartość zawdzięczamy badaniom niemieckiego lekarza Carla Wunderlicha, który w XIX wieku na podstawie próby 25 tys. osób ustalił tę wartość jako standard. Jednak amerykańskie badania prowadzone na grupie aż 190 tys. osób od XIX wieku aż do 2017 r. potwierdzają: przeciętna temperatura ciała człowieka spadła o niemal 0,6 stopnia Celsjusza. Aktualnie standard to ok. 36,4°C.
Fot. Magnific.com

Fotomigawka

Słynny „Most Westchnień" w Wenecji. Według legendy wzdychali na nim, a wręcz w nim, więźniowie. Według faktów — wzdychają za nim podróżni z Litwy **Fot. J.B.**